

5. Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про відкликання банківської ліцензії, ліквідацію банку кредитори мають право заявити Фонду про свої вимоги до банку. Вимоги фізичних осіб-вкладників у межах гарантованої Фондом суми відшкодування за вкладками не заявляються.

У разі призначення уповноваженої особи Фонду, якій делеговано Фондом повноваження щодо складення реєстру акцептованих вимог кредиторів, кредитори заявляють про свої вимоги до банку такій уповноваженій особі Фонду.

Стаття 76. Оголошення про ліквідацію страховика

1. Фонд не пізніше робочого дня, наступного за днем прийняття рішення про ліквідацію страховика, розміщує інформацію про це на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет та повідомляє про це національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

2. Фонд здійснює опублікування відомостей про ліквідацію страховика в газеті "Урядовий кур'єр" або "Голос України" не пізніше ніж через сім днів з дня початку процедури ліквідації страховика.

3. Відомості про ліквідацію страховика повинні містити:

- 1) найменування та інші реквізити страховика, що ліквідується;
- 2) дату та номер рішення Фонду про ліквідацію страховика;
- 3) дату та номер рішення виконавчої дирекції Фонду про початок процедури ліквідації страховика;
- 4) інформацію про місце та строк прийняття вимог кредиторів.

4. Фонд у семиденний строк з дня початку процедури ліквідації страховика розміщує оголошення, що містить відомості про ліквідацію страховика відповідно до частини третьої цієї статті, в усіх приміщеннях страховика, в яких здійснюється обслуговування споживачів його послуг.

5. Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про ліквідацію страховика кредитори мають право заявити Фонду про свої вимоги до страховика. Вимоги отримувачів у межах гарантованої виплати за договорами страхування життя не заявляються.

У разі призначення уповноваженої особи Фонду, якій делеговано Фондом повноваження щодо складення реєстру акцептованих вимог кредиторів, кредитори заявляють про свої вимоги до страховика такій уповноваженій особі Фонду.

Стаття 77. Оголошення про ліквідацію кредитної спілки

1. Фонд не пізніше робочого дня, наступного за днем прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки, розміщує інформацію про це на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет та повідомляє про це національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

2. Фонд здійснює опублікування відомостей про ліквідацію кредитної спілки в газеті "Урядовий кур'єр" або "Голос України" не пізніше ніж через сім днів з дня початку процедури ліквідації кредитної спілки.

3. Відомості про ліквідацію кредитної спілки повинні містити:

- 1) найменування та інші реквізити кредитної спілки, що ліквідується;
- 2) дату та номер рішення Фонду про ліквідацію кредитної спілки;

3) дату та номер рішення виконавчої дирекції Фонду про початок процедури ліквідації кредитної спілки;

4) інформацію про місце та строк прийняття вимог кредиторів.

4. Фонд у семиденний строк з дня початку процедури ліквідації кредитної спілки розміщує оголошення, що містить відомості про ліквідацію кредитної спілки відповідно до частини третьої цієї статті, в усіх приміщеннях кредитної спілки, в яких здійснюється обслуговування споживачів послуг, членів кредитної спілки.

5. Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про ліквідацію кредитної спілки кредитори мають право заявити Фонду про свої вимоги до кредитної спілки. Вимоги вкладників-членів кредитної спілки у межах гарантованої Фондом суми відшкодування за вкладом членів кредитної спілки не заявляються.

У разі призначення уповноваженої особи Фонду, якій делеговано Фондом повноваження щодо складення реєстру акцептованих вимог кредиторів, кредитори заявляють про свої вимоги до кредитної спілки такій уповноваженій особі Фонду.

Стаття 78. Наслідки початку процедури ліквідації банку

1. З дня початку процедури ліквідації банку:

1) припиняються всі повноваження органів управління банку (загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів)) та органів контролю (ревізійної комісії та внутрішнього аудиту). Якщо в банку, що ліквідується, здійснювалася тимчасова адміністрація, з дня прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку тимчасова адміністрація банку припиняється. Керівники банку звільняються з роботи у зв'язку з ліквідацією банку;

2) банківська діяльність банку завершується закінченням технологічного циклу конкретних операцій у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

3) строк виконання всіх грошових зобов'язань банку та зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) вважається таким, що настав;

4) нарахування відсотків, комісійних, штрафів, інших очікуваних доходів за активними операціями банку може припинитися у терміни, визначені договорами з клієнтами банку у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

5) відомості про фінансове становище банку перестають бути конфіденційними чи становити банківську таємницю;

6) укладення правочинів, пов'язаних з відчуженням майна банку чи передачею його майна третім особам, допускається в порядку, передбаченому статтею 84 цього Закону;

7) втрачають чинність публічні обтяження чи обмеження на розпорядження (у тому числі арешти) будь-яким майном (коштами) банку. Накладення нових обтяжень чи обмежень на майно банку не допускається.

8) забороняється зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірною списання), прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі внаслідок укладення будь-яких правочинів з іншими особами, крім банку, зарахування на вимогу однієї із сторін.

Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на зобов'язання банку щодо зарахування зустрічних однорідних вимог, крім обмежень, прямо передбачених законом, у

разі, якщо боржник банку одночасно є кредитором цього банку і грошові кошти спрямовуються на погашення зобов'язань за кредитом цього боржника перед цим банком за кредитними договорами та/або за емітованими цим боржником борговими цінними паперами, виключно з урахуванням того, що:

за кредитним договором не було здійснено заміни застави, а саме не відбувалося зміни будь-якого з предметів застави на предмет застави, яким виступають майнові права на отримання коштів боржника, які розміщені на відповідних рахунках у неплатоспроможному банку, протягом одного року, що передує даті початку процедури виведення Фондом банку з ринку;

кошти перебували на поточних та/або депозитних рахунках такого боржника на дату початку процедури виведення Фондом банку з ринку та договірне списання з цих рахунків передбачено умовами договорів, укладених між боржником і банком.

Зазначені операції у будь-якому разі заборонені за договорами, укладеними з пов'язаними з банком особами.

2. Під час здійснення ліквідації у банку не виникає жодних додаткових зобов'язань (у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), крім витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури.

Вимоги за зобов'язаннями банку із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), що виникли під час проведення ліквідації, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури та погашаються у цьому чергу відповідно до статті 86 цього Закону.

3. Протягом 15 днів, але не пізніше строків, установлених Фондом, керівники банку (якщо в банку не здійснювалася тимчасова адміністрація) забезпечують передачу бухгалтерської та іншої документації банку, печаток і штампів, матеріальних та інших цінностей банку Фонду/уповноваженій особі Фонду. У разі ухилення від виконання зазначених обов'язків винні особи несуть відповідальність відповідно до закону.

4. Особа, яка навмисно перешкоджає доступу Фонду/уповноваженої особи Фонду до банку, його приміщень, засобів зв'язку, операційних систем, активів, книг, записів, документів, несе відповідальність згідно із законодавством України.

Стаття 79. Наслідки початку процедури ліквідації страховика

1. З дня початку процедури ліквідації страховика:

1) припиняються всі повноваження органів управління страховика (загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів)) та органів контролю (ревізійної комісії та внутрішнього аудиту). Якщо в страховику, що ліквідується, здійснювалася тимчасова адміністрація, з дня прийняття рішення про ліквідацію страховика тимчасова адміністрація страховика припиняється. Керівники страховика звільняються з роботи у зв'язку з ліквідацією страховика;

2) страхова діяльність страховика завершується закінченням технологічного циклу конкретних операцій у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

3) строк виконання всіх грошових зобов'язань страховика та зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) вважається таким, що настав;

4) нарахування гарантованого інвестиційного доходу (додаткового інвестиційного доходу, бонусів), відсотків, комісійних, штрафів, інших очікуваних доходів за активними операціями страховика може припинятися у терміни, визначені договорами страхування життя страховика, у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

5) відомості про фінансове становище страховика перестають бути конфіденційними;

6) укладення правочинів, пов'язаних з відчуженням майна страховика чи передачею його майна третім особам, допускається в порядку, передбаченому статтею 84 цього Закону;

7) втрачають чинність публічні обтяження чи обмеження на розпорядження (у тому числі арешти) будь-яким майном (коштами) страховика. Накладення нових обтяжень чи обмежень на майно страховика не допускається;

8) забороняється зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірною списання), прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі внаслідок укладення будь-яких правочинів з іншими особами, крім страховика, зарахування на вимогу однієї із сторін.

Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на зобов'язання страховика щодо зарахування зустрічних однорідних вимог, крім обмежень, прямо передбачених законом, у разі, якщо боржник страховика одночасно є кредитором цього страховика і грошові кошти спрямовуються на погашення зобов'язань за договором страхування цього боржника перед цим страховиком за договором страхування життя.

Зазначені операції у будь-якому разі заборонені за договорами, укладеними з пов'язаними зі страховиком особами.

2. Під час здійснення ліквідації у страховика не виникає жодних додаткових зобов'язань (у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), крім витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури.

Вимоги за зобов'язаннями страховика із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), що виникли під час проведення ліквідації, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури та погашаються у п'яту чергу відповідно до статті 89 цього Закону.

3. Протягом 15 днів, але не пізніше строків, установлених Фондом, керівники страховика (якщо в страховику не здійснювалася тимчасова адміністрація) забезпечують передачу бухгалтерської та іншої документації страховика, печаток і штампів, матеріальних та інших цінностей страховика Фонду/уповноваженій особі Фонду. У разі ухилення від виконання зазначених обов'язків винні особи несуть відповідальність відповідно до закону.

4. Особа, яка навмисно перешкоджає доступу Фонду/уповноваженої особи Фонду до страховика, його приміщень, засобів зв'язку, операційних систем, активів, книг, записів, документів, несе відповідальність згідно із законодавством України.

Стаття 80. Наслідки початку процедури ліквідації кредитної спілки

1. З дня початку процедури ліквідації кредитної спілки:

1) припиняються всі повноваження органів управління кредитної спілки (загальних зборів, спостережної ради і правління) та органів контролю (ревізійної комісії та внутрішнього аудиту). Якщо у кредитній спілці, що ліквідується, здійснювалася тимчасова адміністрація, з дня прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки тимчасова адміністрація кредитної спілки припиняється. Керівники кредитної спілки звільняються з роботи у зв'язку з ліквідацією кредитної спілки;

2) діяльність кредитної спілки як фінансової установи завершується закінченням технологічного циклу конкретних операцій у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

3) строк виконання всіх грошових зобов'язань кредитної спілки та зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) вважається таким, що настав;

4) нарахування відсотків, комісійних, штрафів, інших очікуваних доходів за активними операціями кредитної спілки може припинитися у терміни, визначені договорами з контрагентами кредитної спілки у разі, якщо це сприятиме збереженню або збільшенню ліквідаційної маси;

5) відомості про фінансове становище кредитної спілки перестають бути конфіденційними;

6) укладення правочинів, пов'язаних з відчуженням майна кредитної спілки чи передачею її майна третім особам, допускається в порядку, передбаченому статтею 85 цього Закону;

7) втрачають чинність публічні обтяження чи обмеження на розпорядження (у тому числі арешти) будь-яким майном (коштами) кредитної спілки. Накладення нових обтяжень чи обмежень на майно кредитної спілки не допускається.

8) забороняється зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірною списання), прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі внаслідок укладення будь-яких правочинів з іншими особами, крім кредитної спілки, зарахування на вимогу однієї із сторін.

Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на зобов'язання кредитної спілки щодо зарахування зустрічних однорідних вимог, крім обмежень, прямо передбачених законом, у разі, якщо боржник кредитної спілки одночасно є кредитором цієї кредитної спілки і грошові кошти спрямовуються на погашення зобов'язань за кредитом цього боржника перед цією кредитною спілкою за кредитними договорами та/або за емітованими цим боржником борговими цінними паперами, виключно з урахуванням того, що:

за кредитним договором не було здійснено застави, а саме не відбувалося зміни будь-якого з предметів застави на предмет застави, яким виступають майнові права на отримання коштів боржника, які розміщені на депозитних рахунках у кредитній спілці, якій анульовано ліцензію, протягом одного року, що передує даті початку процедури виведення Фондом кредитної спілки з ринку;

кошти перебували на депозитних рахунках такого боржника на дату початку процедури виведення Фондом кредитної спілки з ринку та договірне списання з цих рахунків передбачено умовами договорів, укладених між боржником і кредитною спілкою.

Зазначені операції у будь-якому разі заборонені за договорами, укладеними з пов'язаними з кредитною спілкою особами.

2. Під час здійснення ліквідації у кредитної спілки не виникає жодних додаткових зобов'язань (у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), крім витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури.

Вимоги за зобов'язаннями кредитної спілки із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), що виникли під час проведення ліквідації, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури та погашаються у четверту чергу відповідно до статті 90 цього Закону.

3. Протягом 15 днів, але не пізніше строків, установлених Фондом, керівники кредитної спілки (якщо у кредитній спілці не здійснювалася тимчасова адміністрація) забезпечують передачу бухгалтерської та іншої документації кредитної спілки, печаток і штампів,

матеріальних та інших цінностей кредитної спілки Фонду/уповноваженій особі Фонду. У разі ухилення від виконання зазначених обов'язків винні особи несуть відповідальність відповідно до закону.

4. Особа, яка навмисно перешкоджає доступу Фонду/уповноваженої особи Фонду до кредитної спілки, її приміщень, засобів зв'язку, операційних систем, активів, книг, записів, документів, несе відповідальність згідно із законодавством України.

Стаття 81. Організація роботи уповноваженої особи Фонду

1. Уповноважена особа Фонду (кілька уповноважених осіб Фонду) визначається виконавчою дирекцією Фонду. До неї застосовуються правила та вимоги, визначені статтею 35 цього Закону.

2. Рішення уповноваженої особи Фонду є обов'язковими для виконання працівниками банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується.

3. Усі або частина повноважень Фонду, визначених цим Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду, крім організації реалізації майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується. У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд чітко зазначає межі повноважень кожної з них. Здійснення повноважень органів управління банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, може бути делеговано тільки одній уповноваженій особі.

4. Виконавча дирекція Фонду затверджує порядок організації передпродажної підготовки та консолідованого продажу майна банку (кредитної спілки, страховика) (кількох банків, кредитних спілок, страховиків), що ліквідується, розподілу функцій з ліквідації банків (кредитних спілок, страховиків) між уповноваженими особами Фонду та іншими працівниками Фонду.

Стаття 82. Повноваження Фонду під час здійснення ліквідації банку (кредитної спілки, страховика)

1. Фонд безпосередньо або шляхом делегування повноважень уповноваженій особі Фонду з дня початку процедури ліквідації банку (кредитної спілки, страховика) здійснює такі повноваження:

1) здійснює повноваження органів управління банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується;

2) приймає в управління майно (у тому числі кошти) банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, вживає заходів щодо забезпечення його збереження, формує ліквідаційну масу, виконує функції з управління та продає майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується;

3) складає реєстр акцептованих вимог кредиторів (вносить зміни до нього) та здійснює заходи щодо задоволення вимог кредиторів;

4) вживає у встановленому законодавством порядку заходів до повернення дебіторської заборгованості банку, що ліквідується, заборгованості позичальників перед таким банком та пошуку, виявлення, повернення (витребування) майна такого банку, що перебуває у третіх осіб, оновлює інформацію, що міститься у Кредитному реєстрі Національного банку України;

5) вживає у встановленому законодавством порядку заходів до повернення дебіторської заборгованості страховика, що ліквідується, заборгованості страхувальників (застрахованих осіб) перед таким страховиком та пошуку, виявлення, повернення (витребування) майна такого страховика, що перебуває у третіх осіб;

6) вживає у встановленому законодавством порядку заходів до повернення дебіторської заборгованості кредитної спілки, що ліквідується, заборгованості позичальників перед такою кредитною спілкою та пошуку, виявлення, повернення (витребування) майна такої кредитної спілки, що перебуває у третіх осіб;

7) звільняє працівників банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, відповідно до законодавства України про працю;

8) заявляє відмову від виконання договорів та в установленому законодавством порядку розриває їх;

9) передає у встановленому порядку на зберігання документи банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, які підлягають обов'язковому зберіганню;

10) здійснює повноваження, що визначені частиною першою статті 53 цього Закону;

11) здійснює відчуження активів та/або зобов'язань банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, якщо це було передбачено планом врегулювання, або в інших випадках, передбачених цим Законом;

12) повертає ініціатору переказу кошти, що надійшли на кореспондентський рахунок банку для зарахування на поточні рахунки клієнтів банку або для виплати переказів протягом процедури ліквідації до дня відкриття банком накопичувального рахунка в Національному банку України (крім коштів, призначених платежу за якими є погашення зобов'язань перед банком).

2. Фонд може здійснювати інші повноваження, що є необхідні для завершення процедури ліквідації банку (кредитної спілки, страховика).

3. Усі або частина повноважень Фонду, визначені цим Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду. У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд чітко визначає межі повноважень кожної з них. Здійснення повноважень органів управління банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, може бути делеговано тільки одній уповноваженій особі.

4. Фонд має право залучати до своєї роботи інших осіб, оплата праці яких здійснюється за рахунок банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у межах кошторису витрат, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду.

5. Фонд має право здійснювати реструктуризацію кредитної заборгованості на строк, що не перевищує строк ліквідації банку (кредитної спілки, страховика).

Стаття 83. Заходи з підготовки задоволення вимог кредиторів

1. Фонд припиняє приймання вимог кредиторів банку, що ліквідується, після закінчення 30 днів з дня опублікування відомостей відповідно до частини другої статті 74 цього Закону. Будь-які вимоги, що надійшли після закінчення цього строку, вважаються погашеними, крім вимог вкладників у межах гарантованої Фондом суми відшкодування за вкладками.

Фонд припиняє приймання вимог кредиторів страховика, що ліквідується, після закінчення 30 днів з дня опублікування відомостей відповідно до частини другої статті 77 цього Закону. Будь-які вимоги, що надійшли після закінчення цього строку, вважаються погашеними, крім вимог отримувачів гарантованих виплат за договорами страхування життя у межах гарантованих виплат за договорами страхування життя.

Фонд припиняє приймання вимог кредиторів кредитної спілки, що ліквідується, після закінчення 30 днів з дня опублікування відомостей відповідно до частини другої статті 77 цього Закону. Будь-які вимоги, що надійшли після закінчення цього строку, вважаються

погашеними, крім вимог вкладників-членів кредитної спілки у межах гарантованої Фондом суми відшкодування за вкладками членів кредитної спілки.

2. Протягом 90 днів з дня опублікування відомостей відповідно до частини другої статті 75 цього Закону (щодо банку, що ліквідується), частини другої статті 76 (щодо страховика, що ліквідується) або частини другої статті 77 (щодо кредитної спілки, що ліквідується) цього Закону Фонд здійснює такі заходи:

1) визначає суму заборгованості кожному кредитору та відносить вимоги до певної черги погашення;

2) відхиляє вимоги в разі їх не підтвердження фактичними даними, що містяться у розпорядженні Фонду, та, у разі потреби, заявляє в установленому законодавством порядку заперечення за заявленими до банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, вимогами кредиторів;

3) складає реєстр акцептованих вимог кредиторів відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами Фонду.

3. Реєстр акцептованих вимог кредиторів та зміни до нього підлягають затвердженню виконавчою дирекцією Фонду.

4. Будь-які спори щодо акцептування вимог кредиторів підлягають вирішенню у судовому порядку. Судове провадження щодо таких вимог не припиняє перебіг ліквідаційної процедури.

5. Протягом 20 днів з дня затвердження реєстру акцептованих вимог кредиторів Фонд сповіщає кредиторів про акцептування їх вимог шляхом розміщення повідомлення на офіційному сайті Фонду, банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, а також у приміщеннях такого банку (кредитної спілки, страховика) в доступному для відвідувачів місці.

6. Фонд не має права здійснювати задоволення вимог кредиторів до затвердження реєстру акцептованих вимог кредиторів, крім задоволення вимог кредиторів за правочинами, що забезпечують проведення ліквідаційної процедури, якщо таке задоволення вимог погоджено виконавчою дирекцією Фонду.

7. Фонд зобов'язаний у 60-денний строк з дня початку процедури ліквідації банку надіслати повідомлення всім клієнтам, які користуються послугами відповідального зберігання, про необхідність вилучити свої цінності протягом одного місяця з дня повідомлення. Матеріальні цінності, що перебували на відповідальному зберіганні банку і не були вилучені власниками в зазначений у повідомленні строк, вважаються фондами, на які не можуть претендувати кредитори банку. Такі цінності переходять у розпорядження Фонду для повернення законним власникам.

8. Вимоги, не включені до реєстру акцептованих вимог кредиторів, задоволенню в ліквідаційній процедурі не підлягають і вважаються погашеними.

Стаття 84. Формування ліквідаційної маси банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується

1. З дня початку процедури ліквідації банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, Фонд приступає до інвентаризації та оцінки майна банку (кредитної спілки, страховика) з метою формування ліквідаційної маси банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується.

2. До ліквідаційної маси банку (кредитної спілки, страховика) включаються будь-яке нерухоме та рухоме майно, кошти, майнові права та інші активи банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується.

До ліквідаційної маси банку, що ліквідується, не включається майно у випадках, прямо передбачених законом, а також банкноти і монети, передані Національним банком України на зберігання та для проведення операцій з ними, ліцензія, гудвіл.

До ліквідаційної маси кредитної спілки (страховика), що ліквідується, не включається майно у випадках, прямо передбачених законом, ліцензія, гудвіл.

Кошти, що залишилися після задоволення забезпечених вимог та покриття витрат, пов'язаних з утриманням, збереженням та продажем (здійсненням правочинів за участі банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується) предмета забезпечення, підлягають включенню до складу ліквідаційної маси.

За наявності у складі майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, майна, виключеного з обороту, Фонд зобов'язаний передати його відповідним особам в установленому порядку.

Фонд, виявивши частку, яка належить банку (кредитній спілці, страховику), що ліквідується, в спільному майні, з метою задоволення вимог кредиторів у встановленому порядку порушує питання про виділення цієї частки.

Майно, щодо якого банк, що ліквідується, є користувачем або зберігачем, повертається його власнику відповідно до закону або договору.

Майно, щодо якого кредитна спілка (страховик), що ліквідується, є користувачем, повертається його власнику відповідно до закону або договору.

3. Майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, яке включається до ліквідаційної маси, підлягає оцінці Фондом у порядку, встановленому Фондом. Перелік майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, яке підлягає оцінці суб'єктами оціночної діяльності, встановлюється Фондом. Для проведення оцінки майна Фонд має право залучати суб'єктів оціночної діяльності з оплатою їх послуг за рахунок ліквідаційної маси банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується.

4. Інвентаризація майна банку, що ліквідується, та формування ліквідаційної маси мають бути завершені у строк до шести місяців з дня прийняття рішення про ліквідацію банку та відкликання банківської ліцензії.

Інвентаризація майна кредитної спілки (страховика), що ліквідується, та формування ліквідаційної маси мають бути завершені у строк до шести місяців з дня прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки (страховика).

Результати інвентаризації та формування ліквідаційної маси відображаються в акті, який підлягає затвердженню виконавчою дирекцією Фонду.

5. Іпотечні активи, що перебувають в управлінні банку (кредитної спілки) або є забезпеченням виконання зобов'язань за сертифікатами з фіксованою дохідністю, емітентом яких є банк, а також кошти на рахунку фонду фінансування будівництва або майно фонду операцій з нерухомістю, в тому числі кошти на його рахунку, що перебувають в управлінні банку, не включаються до ліквідаційної маси банку (кредитної спілки). Розпорядження цими активами здійснюється відповідно до законів України "Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати" та "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю".

Активи банку, включені до складу іпотечного покриття іпотечних облігацій, не включаються до ліквідаційної маси банку. Відчуження цих активів, у тому числі примусове, здійснюється в порядку, передбаченому Законом України "Про іпотечні облігації".

Активи недержавного пенсійного фонду (крім депозитів), зберігачем яких є банк, не включаються до ліквідаційної маси такого банку. Повернення цих активів здійснюється відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення".

Стаття 85. Продаж майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується

1. Виконавча дирекція Фонду затверджує заходи з передпродажної підготовки майна одного або кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що ліквідуються (майно, об'єднане у пули активів, цілісні майнові комплекси, пакети акцій тощо), ремонту основних засобів, добудови об'єктів незавершеного будівництва, реалізації девелоперських проєктів (зокрема операцій з експлуатації нерухомості) на належних банку (кредитній спілці, страховику), що ліквідується, земельних ділянках із залученням інвестицій, вилучення з непридатного для експлуатації майна окремих деталей, вузлів, агрегатів тощо для подальшої реалізації.

2. Після затвердження виконавчою дирекцією Фонду результатів інвентаризації майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, та формування ліквідаційної маси Фонд розпочинає передпродажну підготовку та реалізацію майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Фонду, за найвищою вартістю у найкоротший строк.

3. Фонд затверджує способи, порядок, склад та умови відчуження майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, включеного до ліквідаційної маси, у разі потреби організовує консолідований продаж майна кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що одночасно перебувають у процедурі ліквідації.

4. Фонду заборонено відчужувати майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, до затвердження виконавчою дирекцією Фонду способу, порядку, складу та умов відчуження майна такого банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, крім випадків надання виконавчою дирекцією Фонду дозволу на реалізацію окремого майна з метою запобігання збиткам або ризикам його втрати чи пошкодження, а також у випадках, передбачених цим Законом.

5. З метою отримання доходу Фонд має право укладати договори про передачу окремого майна (активів) банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, в оренду до реалізації цього майна в установленому порядку.

6. Майно (активи) банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, або кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що ліквідуються (далі - пули активів), може бути реалізоване у такий спосіб:

- 1) на відкритих торгах (аукціоні);
- 2) шляхом продажу безпосередньо юридичній або фізичній особі.

Продаж майна (активів) банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у спосіб, передбачений цією частиною, може проводитися в електронній формі (на електронних майданчиках).

7. Порядок реалізації майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, під час проведення ліквідаційної процедури регламентується нормативно-правовими актами Фонду.

Виконавча дирекція Фонду приймає рішення про:

1) затвердження переліку майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, яке не підлягає продажу;

2) об'єднання майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, або кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що ліквідуються, у пули та/або продаж окремих інвентарних об'єктів;

3) строки та заходи передпродажної підготовки майна;

4) затвердження умов відкритих торгів (у тому числі аукціонів, що проводяться за методами підвищення та/або зниження ціни і без обмеження мінімальної ціни продажу майна), зокрема розмірів гарантійного внеску, лота та кроку аукціону, порядку зниження ціни, встановлення або відмови від встановлення мінімальної ціни продажу;

5) обмеження загальної кількості відкритих торгів, на яких пропонуються до продажу одні й ті самі об'єкти або пули активів;

6) проведення відкритих торгів (аукціонів) уповноваженою особою Фонду або торговельним посередником, біржею тощо, у тому числі у разі продажу пулів активів, сформованих за рахунок майна кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що ліквідуються.

Інформація про вибраний спосіб та порядок продажу (умови, строки, порядок оплати, місце, початкова ціна тощо) майна банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, або кількох банків (кредитних спілок, страховиків), що ліквідуються, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Фонду та веб-сайті банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується і майно якого продається.

8. Для проведення відкритих торгів на підставі договору може залучатися організатор торгів - юридична особа, яка відповідно до установчих документів має право проводити торги. Організатор торгів не повинен мати конфлікт інтересів з банком (кредитною спілкою, страховиком), що ліквідується і майно якого продається.

9. Майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, щодо обороту якого встановлено обмеження, продається на відкритих торгах. У таких торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права та мають відповідні ліцензії і дозволи.

10. Фонд організовує продаж цінних паперів (у тому числі похідних цінних паперів) через професійного учасника фондового ринку в порядку, визначеному законодавством, згідно з договором, укладеним між Фондом і торгівцем цінними паперами.

11. Продаж акцій приватного акціонерного товариства або часток товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю, що належать банку (кредитній спілці, страховику), що ліквідується, здійснюється з урахуванням законів України "Про акціонерні товариства" та "Про господарські товариства".

12. Фонд продає майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у вигляді цілісного майнового комплексу. У разі якщо продати майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у вигляді цілісного майнового комплексу не вдалося, Фонд продає майно банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, частинами.

13. На відкритих торгах без обмеження мінімальної ціни продажу або безпосередньо юридичній чи фізичній особі здійснюється продаж:

1) основних засобів, оціночна вартість яких не перевищує 10 мінімальних заробітних плат на день продажу;

2) малоцінних та швидкозношуваних предметів, необоротних активів банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, тощо, балансова вартість яких за відповідною групою становить менше 10 мінімальних заробітних плат на день продажу, без проведення незалежної оцінки.

Таке майно може реалізовуватися безпосередньо Фондом або на комісійних умовах через організацію роздрібної торгівлі.

14. Майно (активи) банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, яке залишилося на кінець процедури ліквідації банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, у разі незадоволення вимог усіх кредиторів банку (кредитної спілки, страховика), що ліквідується, реалізується шляхом проведення відкритих торгів (аукціону) без обмеження мінімальної ціни продажу.

15. У разі продажу пулів активів кількох банків доходи і витрати, пов'язані з продажем, розподіляються між банками пропорційно до вартості майна (активів) відповідних банків у пулі.

У разі продажу пулів активів кількох страховиків доходи і витрати, пов'язані з продажем, розподіляються між страховиками пропорційно до вартості майна (активів) відповідних страховиків у пулі.

У разі продажу пулів активів кількох кредитних спілок доходи і витрати, пов'язані з продажем, розподіляються між кредитними спілками пропорційно до вартості майна (активів) відповідних кредитних спілок у пулі.

16. Безнадійна заборгованість, що залишилася на кінець процедури ліквідації банку (кредитної спілки, страховика) (вимоги банку (кредитної спілки, страховика) за кредитами, цінними паперами, що є у власності банку (кредитної спілки, страховика), дебіторськими зобов'язаннями), погашення якої за результатами аналізу документів Фондом становить менше 5 відсотків, списується з балансу банку (кредитної спілки, страховика).

17. Фонд зобов'язаний оприлюднювати інформацію про майно (активи), що продається, у друкованих засобах масової інформації, визначених виконавчою дирекцією Фонду, на веб-сайті банку (кредитної спілки, страховика) та офіційному веб-сайті Фонду. Вимоги до змісту та строків оприлюднення інформації про продаж майна банків (кредитних спілок, страховиків) регламентуються нормативно-правовими актами Фонду.

Стаття 86. Черговість та порядок задоволення вимог до банку, оплата витрат та здійснення платежів

1. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;

2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;

3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених цим Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 7 частини другої статті 22 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;

4) вимоги вкладників - фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;

5) вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування, а також для забезпечення повернення банкнот і монет, переданих Національним банком України на зберігання та для проведення операцій з ними;

6) вимоги фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано;

7) вимоги інших вкладників, які не є пов'язаними особами банку, юридичних осіб - клієнтів банку, які не є пов'язаними особами банку;

8) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;

9) вимоги кредиторів банку (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами банку;

10) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

2. Оплата витрат, пов'язаних із здійсненням ліквідації, проводиться позачергово протягом усієї процедури ліквідації банку в межах кошторису витрат, затвердженого Фондом. До цих витрат, зокрема, належать:

1) витрати на опублікування оголошення про ліквідацію банку, відкликання банківської ліцензії та інформації про продаж майна (активів) банку;

2) витрати, пов'язані з утриманням і збереженням майна (активів) банку;

3) витрати на проведення оцінки та продажу майна (активів) банку;

4) витрати на проведення аудиту;

5) витрати на оплату послуг осіб, залучених Фондом для забезпечення здійснення покладених на Фонд повноважень;

6) витрати на виплату вихідної допомоги звільненим працівникам банку.

3. Майно банку, що є предметом застави, включається до складу ліквідаційної маси, але використовується виключно для позачергового задоволення вимог заставодержателя. Заставодержатель має право звернути стягнення на заставлене майно у порядку, встановленому законодавством або договором застави, та отримати задоволення своїх вимог за рахунок заставленого майна за ціною, визначеною суб'єктом оціночної діяльності, який визначений Фондом.

У разі продажу Фондом заставленого майна (активів) кошти, отримані від реалізації такого майна (активів), спрямовуються на погашення вимог заставодержателя у розмірі не більше основної суми заборгованості за забезпеченим таким майном (активами) зобов'язанням разом з нарахованими процентами після відшкодування Фонду витрат на утримання та продаж такого майна. Решта коштів включається до ліквідаційної маси банку.

У разі якщо обсяг коштів від продажу Фондом заставленого майна недостатній для задоволення вимог заставодержателя, незадоволені вимоги підлягають задоволенню в порядку черговості, встановленої цим Законом.

4. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного

задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Фонд або уповноважена особа Фонду у разі недостатності майна банку звертається до пов'язаної з банком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаної з банком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду, з вимогою про відшкодування шкоди, заподіяної банку. Фонд або уповноважена особа Фонду також має право заявити вимоги до небанківської фінансової установи, якою від фізичних осіб залучені як позики або вклади кошти, що згідно з цим Законом прирівнюються до вкладів.

Кошти, стягнуті з пов'язаних із банком осіб як відшкодування шкоди, а також з небанківських фінансових установ, зазначених в абзаці першому цієї частини, включаються до ліквідаційної маси банку.

У разі невиконання зазначених вимог Фонд звертається з такими вимогами до суду. Такі вимоги забезпечуються накладенням арешту на грошові кошти та майно осіб, до яких вони заявлені, у порядку забезпечення позову.

Ліквідація неплатоспроможного банку не є підставою для закінчення судового розгляду на підставі поданого Фондом позову до пов'язаної з банком особи та не є підставою для звільнення від відповідальності пов'язаної з банком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаної з банком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду.

Стаття 87. Збереження документів

1. Фонд забезпечує належне оформлення, упорядкування та зберігання усіх, у тому числі фінансово-господарських, документів неплатоспроможного банку (кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, страховика, якому анульовано ліцензію) протягом ліквідаційної процедури.

2. До завершення ліквідації неплатоспроможного банку Фонд зобов'язаний забезпечити збереженість архівних документів неплатоспроможного банку і передати їх на зберігання до Національного банку України.

3. Національний банк України зобов'язаний прийняти документи неплатоспроможного банку на зберігання по мірі їх подання Фондом.

4. До завершення ліквідації кредитної спілки (страховика) Фонд зобов'язаний забезпечити збереженість архівних документів кредитної спілки (страховика) і передати їх на зберігання до Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.

Стаття 88. Спеціалізована установа

1. Спеціалізована установа створюється Фондом у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Статутний капітал спеціалізованої установи утворюється у розмірі, що відповідає мінімальним вимогам до статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю.

2. Виключним видом діяльності спеціалізованої установи є вжиття заходів для розрахунку з кредиторами неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію) за рахунок активів (майна) такого банку (кредитної спілки, страховика), переданого їй у порядку, встановленому цим Законом.

На спеціалізовану установу не поширюються вимоги, встановлені законами України "Про банки і банківську діяльність", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про інститути спільного інвестування".

Спеціалізована установа звітує Фонду за формами, у порядку та у строки, встановлені Фондом.

Система персоніфікованого обліку вимог кредиторів та активів (майна) неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію), що передані спеціалізованій установі, повинна містити інформацію щодо кожного активу (зобов'язання), у тому числі його (їх) кількості вартості (суми заборгованості), черговості задоволення. Облік активів та зобов'язань неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію), що були передані спеціалізованій установі, здійснюється окремо по неплатоспроможних банках (страховиках, яким анульовано ліцензію, кредитних спілках, яким анульовано ліцензію).

3. Протягом ліквідаційної процедури уповноважена особа Фонду може передати спеціалізованій установі активи, щодо яких є ймовірність їх реалізації, та зобов'язання неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію). Спеціалізована установа у строк, не більше трьох років, має вжити заходів для реалізації активів та розрахунку з кредиторами такого неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію) за рахунок переданих активів у порядку та черговості, встановлених статтею 85 цього Закону (щодо банку), статтею 89 (щодо страховика) та статтею 90 цього Закону (щодо кредитної спілки).

З дня передачі спеціалізованій установі активів, щодо яких є ймовірність їх реалізації, та зобов'язань неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію) уповноважена особа Фонду:

1) списує залишки активів неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію) та/або передає їх іншим організаціям у порядку здійснення благодійної діяльності;

2) складає ліквідаційний баланс банку (страховика, кредитної спілки) та звіт і подає їх на затвердження виконавчій дирекції Фонду;

3) вживає заходів для внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про припинення неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію) як юридичної особи.

4. Після закінчення строку, встановленого у частині третій цієї статті, спеціалізована установа списує передані їй активи та/або передає їх іншим організаціям у порядку здійснення благодійної діяльності.

Вимоги кредиторів неплатоспроможного банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію), що були передані спеціалізованій організації, не задоволені за недостатністю активів (майна) такого банку (страховика, якому анульовано ліцензію, кредитної спілки), вважаються погашеними.

Стаття 89. Черговість та порядок задоволення вимог до страховика, оплата витрат та здійснення платежів

1. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) страховика, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

- 1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;
- 2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань страховика перед працівниками до прийняття рішення про ліквідацію страховика;
- 3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених цим Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 5 частини другої статті 22 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;
- 4) вимоги страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів) - фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами страховика, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;
- 5) вимоги інших страхувальників (вигодонабувачів), які не є пов'язаними особами страховика;
- 6) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;
- 7) вимоги кредиторів страховика (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами страховика;
- 8) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до страховика, не задоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної зі страховиком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

2. Оплата витрат, пов'язаних із здійсненням ліквідації, проводиться позачергово протягом усієї процедури ліквідації страховика в межах кошторису витрат, затвердженого Фондом. До цих витрат, зокрема, належать:

- 1) витрати на опублікування оголошення про ліквідацію страховика та інформації про продаж майна (активів) страховика;
- 2) витрати, пов'язані з утриманням і збереженням майна (активів) страховика;
- 3) витрати на проведення оцінки та продажу майна (активів) страховика;
- 4) витрати на проведення аудиту;
- 5) витрати на оплату послуг осіб, залучених Фондом для забезпечення здійснення покладених на Фонд повноважень;
- 6) витрати на виплату вихідної допомоги звільненим працівникам страховика.

3. Майно страховика, що є предметом застави, включається до складу ліквідаційної маси, але використовується виключно для позачергового задоволення вимог заставодержателя. Заставодержатель має право звернути стягнення на заставлене майно у порядку, встановленому законодавством або договором застави, та отримати задоволення своїх вимог за рахунок заставленого майна за ціною, визначеною суб'єктом оціночної діяльності, який визначений Фондом.

У разі продажу Фондом заставленого майна (активів) кошти, отримані від реалізації такого майна (активів), спрямовуються на погашення вимог заставодержателя у розмірі не більше основної суми заборгованості за забезпеченим таким майном (активами) зобов'язанням разом з нарахованими процентами після відшкодування Фонду витрат на утримання та продаж такого майна. Решта коштів включається до ліквідаційної маси страховика.

У разі якщо обсяг коштів від продажу Фондом заставленого майна недостатній для задоволення вимог заставодержателя, незадоволені вимоги підлягають задоволенню в порядку черговості, встановленої цим Законом.

4. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) страховика після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Фонд або уповноважена особа Фонду у разі недостатності майна страховика звертається до пов'язаної зі страховиком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або страховику шкоди, та/або пов'язаної зі страховиком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду, з вимогою про відшкодування шкоди, заподіяної страховику.

Кошти, стягнуті з пов'язаних із страховиком осіб як відшкодування шкоди, включаються до ліквідаційної маси страховика.

У разі невиконання зазначених вимог Фонд звертається з такими вимогами до суду. Такі вимоги забезпечуються накладенням арешту на грошові кошти та майно осіб, до яких вони заявлені, у порядку забезпечення позову.

Ліквідація страховика, якому анульовано ліцензію, не є підставою для закінчення судового розгляду на підставі поданого Фондом позову до пов'язаної зі страховиком особи та не є підставою для звільнення від відповідальності пов'язаної зі страховиком особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або страховику шкоди, та/або пов'язаної зі страховиком особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду.

Стаття 90. Черговість та порядок задоволення вимог до кредитної спілки, оплата витрат та здійснення платежів

1. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) кредитної спілки, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

- 1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;
- 2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань кредитної спілки перед працівниками до прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки;
- 3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених цим Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 6 частини сьомої статті 22 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;
- 4) вимоги вкладників-членів кредитної спілки, які не є пов'язаними особами кредитної спілки, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;
- 5) інші вимоги, крім вимог, визначених пунктом 6 частини першої цієї статті;
- 6) вимоги кредиторів кредитної спілки (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами кредитної спілки.

Вимоги до кредитної спілки, незадоволені за недостатністю її майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з

вимогами до пов'язаної з кредитною спілкою особи у порядку, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

2. Оплата витрат, пов'язаних із здійсненням ліквідації, проводиться позачергово протягом усієї процедури ліквідації кредитної спілки в межах кошторису витрат, затвердженого Фондом. До цих витрат, зокрема, належать:

- 1) витрати на опублікування оголошення про ліквідацію кредитної спілки та інформації про продаж майна (активів) кредитної спілки;
- 2) витрати, пов'язані з утриманням і збереженням майна (активів) кредитної спілки;
- 3) витрати на проведення оцінки та продажу майна (активів) кредитної спілки;
- 4) витрати на проведення аудиту;
- 5) витрати на оплату послуг осіб, залучених Фондом для забезпечення здійснення покладених на Фонд повноважень;
- 6) витрати на виплату вихідної допомоги звільненим працівникам кредитної спілки.

3. Майно кредитної спілки, що є предметом застави, включається до складу ліквідаційної маси, але використовується виключно для позачергового задоволення вимог заставодержателя. Заставодержатель має право звернути стягнення на заставлене майно у порядку, встановленому законодавством або договором застави, та отримати задоволення своїх вимог за рахунок заставленого майна за ціною, визначеною суб'єктом оціночної діяльності, який визначений Фондом.

У разі продажу Фондом заставленого майна (активів) кошти, отримані від реалізації такого майна (активів), спрямовуються на погашення вимог заставодержателя у розмірі не більше основної суми заборгованості за забезпеченим таким майном (активами) зобов'язанням разом з нарахованими процентами після відшкодування Фонду витрат на утримання та продаж такого майна. Решта коштів включається до ліквідаційної маси кредитної спілки.

У разі якщо обсяг коштів від продажу Фондом заставленого майна недостатній для задоволення вимог заставодержателя, незадоволені вимоги підлягають задоволенню в порядку черговості, встановленої цим Законом.

4. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) кредитної спілки після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Фонд або уповноважена особа Фонду у разі недостатності майна кредитної спілки звертається до пов'язаної з кредитною спілкою особи, дії або бездіяльність якої призвели до заподіяння кредиторам та/або кредитній спілці шкоди, та/або пов'язаної з кредитною спілкою особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду, з вимогою про відшкодування шкоди, заподіяної кредитній спілці.

Кошти, стягнуті з пов'язаних із кредитною спілкою осіб як відшкодування шкоди, включаються до ліквідаційної маси кредитної спілки.

У разі невиконання зазначених вимог Фонд звертається з такими вимогами до суду. Такі вимоги забезпечуються накладенням арешту на грошові кошти та майно осіб, до яких вони заявлені, у порядку забезпечення позову.

Ліквідація кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, не є підставою для закінчення судового розгляду на підставі поданого Фондом позову до пов'язаної з кредитною спілкою особи та не є підставою для звільнення від відповідальності пов'язаної з кредитною спілкою особи, дії або бездіяльність якої призвели до заповідання кредиторам та/або кредитній спілці шкоди, та/або пов'язаної з кредитною спілкою особи, яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду.

Стаття 91. Завершення ліквідації банку

1. Рішення про передачу майна (активів та зобов'язань) неплатоспроможного банку спеціалізованій установі приймається виконавчою дирекцією Фонду не пізніше двох місяців до завершення строку ліквідації банку. Передача майна (активів та зобов'язань) спеціалізованій установі повинна бути завершена не пізніше строку ліквідації банку.

2. За результатами проведення ліквідації банку Фонд складає ліквідаційний баланс та звіт, що затверджуються виконавчою дирекцією Фонду.

Звіт складається відповідно до нормативно-правових актів Фонду і має містити, зокрема, відомості про реалізацію майна банку та задоволення вимог кредиторів та/або вичерпання можливостей здійснення заходів, спрямованих на задоволення вимог кредиторів.

3. Ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим з моменту внесення запису про це до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

4. У день внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців повноваження Фонду як ліквідатора щодо такого банку припиняються і Фонд надсилає Національному банку України звіт про завершення ліквідації банку.

5. Не пізніше наступного робочого дня після внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про ліквідацію банку Фонд оприлюднює на офіційному веб-сайті Фонду інформацію про завершення процедури ліквідації банку та припинення банку як юридичної особи.

Стаття 92. Завершення ліквідації страховика

1. Рішення про передачу майна (активів та зобов'язань) страховика, якому анульовано ліцензію, спеціалізованій установі приймається виконавчою дирекцією Фонду не пізніше двох місяців до завершення строку ліквідації страховика. Передача майна (активів та зобов'язань) спеціалізованій установі повинна бути завершена не пізніше строку ліквідації страховика.

2. За результатами проведення ліквідації страховика Фонд складає ліквідаційний баланс та звіт, що затверджуються виконавчою дирекцією Фонду.

Звіт складається відповідно до нормативно-правових актів Фонду і має містити, зокрема, відомості про реалізацію майна страховика та задоволення вимог кредиторів та/або вичерпання можливостей здійснення заходів, спрямованих на задоволення вимог кредиторів.

3. Ліквідація страховика вважається завершеною, а страховик ліквідованим з моменту внесення запису про це до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

4. У день внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців повноваження Фонду як ліквідатора щодо такого страховика припиняються і Фонд надсилає національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, звіт про завершення ліквідації страховика.

5. Не пізніше наступного робочого дня після внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про ліквідацію страховика Фонд оприлюднює на офіційному веб-сайті Фонду інформацію про завершення процедури ліквідації страховика та припинення страховика як юридичної особи.

Стаття 93. Завершення ліквідації кредитної спілки

1. Рішення про передачу майна (активів та зобов'язань) кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, спеціалізованій установі приймається виконавчою дирекцією Фонду не пізніше двох місяців до завершення строку ліквідації кредитної спілки. Передача майна (активів та зобов'язань) спеціалізованій установі повинна бути завершена не пізніше строку ліквідації кредитної спілки.

2. За результатами проведення ліквідації кредитної спілки Фонд складає ліквідаційний баланс та звіт, що затверджуються виконавчою дирекцією Фонду.

Звіт складається відповідно до нормативно-правових актів Фонду і має містити, зокрема, відомості про реалізацію майна кредитної спілки та задоволення вимог кредиторів та/або вичерпання можливостей здійснення заходів, спрямованих на задоволення вимог кредиторів.

3. Ліквідація кредитної спілки вважається завершеною, а кредитна спілка ліквідованою з моменту внесення запису про це до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

4. У день внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців повноваження Фонду як ліквідатора щодо такої кредитної спілки припиняються і Фонд надсилає національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, звіт про завершення ліквідації кредитної спілки.

5. Не пізніше наступного робочого дня після внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про ліквідацію кредитної спілки Фонд оприлюднює на офіційному веб-сайті Фонду інформацію про завершення процедури ліквідації кредитної спілки та припинення кредитної спілки як юридичної особи.

Стаття 94. Оскарження рішень

1. Рішення, що приймаються відповідно до цього Закону Національним банком України, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Фондом, працівниками Фонду, що виконують функції, передбачені цим Законом, у тому числі у процесі здійснення тимчасової адміністрації, ліквідації банку, кредитної спілки та страховика, виконання плану врегулювання, можуть бути оскаржені до суду.

2. Оскарження рішень, визначених частиною першою цієї статті, не зупиняє виконання оскаржуваного рішення або дії.

Розділ IX

КООРДИНАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ З НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЮ КОМІСІЄЮ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Стаття 95. Співпраця та координація діяльності між Фондом та Національним банком України

1. Фонд та Національний банк України співпрацюють з метою забезпечення стабільності банківської системи України і захисту інтересів вкладників та інших кредиторів банків. З цією метою Фонд і Національний банк України укладають договір про співпрацю, який передбачає засади співробітництва цих установ у процесі регулювання і нагляду за діяльністю банків, застосування до них заходів впливу, інспекційних перевірок банків, здійснення заходів з виведення неплатоспроможних банків з ринку.

2. Фонд та Національний банк України своєчасно повідомляють один одному про будь-які спостереження та висновки щодо діяльності банків, які є необхідними для виконання покладених на них обов'язків. Національний банк України має протягом 10 днів з дня отримання відповідної інформації від Фонду надати Фонду перелік заходів, які планує вжити Національний банк України до банку, щодо якого виявлені ризики за результатами його діяльності.

3. Фонд та Національний банк України мають право на отримання документів та інформації з питань, що належать до їх компетенції.

4. Директор - розпорядник Фонду або особа, яка його заміщує, має бути запрошений на засідання Правління Національного банку України, на якому обговорюються питання здійснення нагляду за діяльністю банків та/або застосування до них заходів впливу. Директор - розпорядник Фонду або особа, яка його заміщує, обов'язково запрошується на засідання Правління Національного банку України, на якому обговорюється питання щодо віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

5. Фонд та Національний банк України з метою співпраці та координації своєї діяльності проводять оперативні наради не рідше одного разу на квартал або частіше на вимогу одного з керівників цих органів.

6. Фонд та Національний банк України мають право порушувати питання про необхідність внесення змін до нормативно-правових актів один одного.

Стаття 96. Надання Національним банком України інформації для Фонду

1. Фонд має право отримувати від Національного банку України та органів виконавчої влади документи та інформацію, необхідну для виконання Фондом функцій, передбачених цим Законом.

2. Національний банк України наступного дня після ухвалення відповідного рішення або отримання інформації інформує Фонд про:

- 1) внесення відомостей до Державного реєстру банків, надання або відкликання банківської ліцензії;
- 2) застосування до банку заходів впливу;
- 3) рішення про віднесення банку до категорії проблемних або неплатоспроможних;
- 4) результати інспекційної перевірки проблемного банку та надає копії звітів інспекційних перевірок такого банку за останні 12 місяців;
- 5) результати виконання проблемним банком заходів з фінансового оздоровлення.

3. Національний банк України щомісяця надає Фонду інформацію про діяльність та фінансовий стан банків, передбачену договором про співпрацю.

4. Національний банк України на запит Фонду надає документи та інформацію, у тому числі отриману під час проведення банківського нагляду, про операції банку, стан його ліквідності, платоспроможності, прибутковості, а також інші документи та інформацію, необхідні для виконання Фондом функцій, передбачених цим Законом.

Стаття 97. Надання інформації для Національного банку України та інших державних органів

1. Фонд надає Національному банку України у триденний строк після ухвалення відповідного рішення інформацію про:

- 1) порушення банком вимог, встановлених цим Законом, нормативно-правовими актами Фонду та законодавством України;
- 2) результати перевірки банку Фондом;
- 3) запровадження тимчасової адміністрації або ліквідації банку;
- 4) затвердження плану врегулювання;
- 5) виконання плану врегулювання в цілому та окремих його етапів, включаючи створення перехідного банку, продаж неплатоспроможного банку або перехідного банку інвестору, передачу активів і зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку;
- 6) припинення тимчасової адміністрації банку та закінчення ліквідації банку;
- 7) ризики, виявлені у діяльності банків.

2. Фонд зобов'язаний своєчасно надавати Національному банку України будь-які виявлені Фондом відомості та інформацію, що засвідчують порушення банками вимог законодавства України.

3. Фонд щокварталу та на першу вимогу Національного банку України надає інформацію про стан здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку.

4. Фонд надає Національному банку України інформацію та інші документи у строки та порядку, передбачені цим Законом.

5. Фонд надає на запит Державної служби фінансового моніторингу України додаткову інформацію, що стосується фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу неплатоспроможного банку, у тому числі в якому здійснюється процедура ліквідації.

Стаття 98. Безспірне списання своєчасно не сплачених сум зборів до Фонду

1. У разі несплати банком сум зборів до Фонду протягом одного місяця з дня сплати, встановленого цим Законом, Фонд має право звернутися до Національного банку України з вимогою щодо безспірного списання сум зборів до Фонду та нарахованої пені з кореспондентського рахунку банку.

2. Національний банк України протягом трьох днів з дня надходження вимоги зобов'язаний виконати в повному обсязі (або частково в обсязі, наявному на рахунку такого банку) вимогу Фонду шляхом списання коштів з рахунку банку та зарахування їх на рахунок Фонду та повідомити Фонд про виконання або про відсутність можливості виконати його вимоги.

3. Виключною підставою для невиконання вимоги Фонду є відсутність коштів на кореспондентському рахунку банку.

Стаття 99. Співпраця та координація діяльності між Фондом та національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

1. Фонд та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, співпрацюють з метою забезпечення стабільності ринків кредитної кооперації та страхування життя України і захисту інтересів вкладників-членів кредитних спілок, споживачів послуг зі страхування життя та інших кредиторів кредитних спілок та страховиків. З цією метою Фонд і національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, укладають договір про співпрацю, який передбачає засади співробітництва цих установ у процесі регулювання і нагляду за діяльністю кредитних спілок та страховиків, застосування до них заходів впливу, інспекційних перевірок кредитних спілок та страховиків, здійснення заходів з виведення з ринку кредитних спілок та страховиків, яким анульовано ліцензію.

2. Фонд та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, своєчасно повідомляють один одному про будь-які спостереження та висновки щодо діяльності кредитних спілок та страховиків, які є необхідними для виконання покладених на них обов'язків. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, має протягом 10 днів з дня отримання відповідної інформації від Фонду надати Фонду перелік заходів, які планує вжити національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, до кредитної спілки та/або страховика, щодо якої (якого) виявлені ризики за результатами її (його) діяльності.

3. Фонд та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, мають право на отримання документів та інформації з питань, що належать до їх компетенції.

4. Директор - розпорядник Фонду або особа, яка його заміщує, має право брати участь у засіданнях комісії національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на якому обговорюються питання здійснення нагляду за діяльністю кредитних спілок та страховиків та/або застосування до них заходів впливу. Директор - розпорядник Фонду або особа, яка його заміщує, обов'язково запрошується на засідання комісії національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на якому обговорюється питання щодо анулювання ліцензії кредитній спілці та/або страховику.

5. Фонд та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, з метою співпраці та координації своєї діяльності проводять оперативні наради не рідше одного разу на квартал або частіше на вимогу одного з керівників цих органів.

6. Фонд та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, мають право порушувати питання про необхідність внесення змін до нормативно-правових актів один одного.

Стаття 100. Надання інформації національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, для Фонду

1. Фонд має право отримувати від національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та інших державних органів документи та інформацію, необхідну для виконання Фондом функцій, передбачених цим Законом.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, наступного дня після прийняття відповідного рішення або отримання інформації інформує Фонд про:

1) внесення відомостей про кредитну спілку або про фінансову установу, яка має намір здійснювати діяльність зі страхування життя, до Державного реєстру фінансових установ;

2) застосування до кредитної спілки або страховика заходів впливу;

3) рішення про видачу або анулювання кредитній спілці ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;

4) рішення про видачу або анулювання страховику ліцензії на здійснення господарської діяльності зі страхування життя;

5) результати перевірки кредитної спілки (страховика), за результатами якої було затверджено план відновлення фінансової стабільності такої кредитної спілки (страховика), та надає копії звітів перевірок такої кредитної спілки (страховика) за останні 12 місяців;

6) результати виконання кредитною спілкою (страховиком) плану відновлення фінансової стабільності;

7) набрання чинності рішенням про анулювання кредитній спілці ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;

8) набрання чинності рішенням про анулювання страховику ліцензії на провадження господарської діяльності зі страхування життя.

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, щомісяця надає Фонду інформацію про діяльність та фінансовий стан кредитних спілок та страховиків, передбачену договором про співпрацю.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, на запит Фонду надає документи та інформацію, у тому числі отриману під час проведення нагляду за діяльністю кредитних спілок та страховиків, щодо стану дотримання ними обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, а також інші документи та інформацію, необхідні для виконання Фондом функцій, передбачених цим Законом.

Стаття 101. Надання інформації для національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та інших державних органів

1. Фонд надає національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, у триденний строк після ухвалення відповідного рішення інформацію про:

1) запровадження тимчасової адміністрації кредитної спілки (страховика);

2) прийняття рішення про ліквідацію кредитної спілки (страховика);

3) затвердження плану врегулювання кредитної спілки (страховика);

4) виконання плану врегулювання кредитної спілки (страховика) в цілому та окремих його етапів, включаючи передачу активів і зобов'язань кредитної спілки (страховика), якій (якому) анульовано ліцензію, приймаючій кредитній спілці (страховику);

5) припинення тимчасової адміністрації кредитної спілки (страховика) та закінчення ліквідації кредитної спілки (страховика);

6) ризики, виявлені у діяльності кредитних спілок (страховиків).

2. Фонд зобов'язаний своєчасно надавати національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, будь-які виявлені Фондом відомості та інформацію, що засвідчують порушення кредитними спілками (страховиками) вимог, встановлених цим Законом, нормативно-правовими актами Фонду та законодавством України.

3. Фонд щокварталу та на першу вимогу національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, надає інформацію про стан здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації кредитної спілки (страховика).

4. Фонд надає національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, інформацію та інші документи у строки та порядку, передбачені цим Законом.

5. Фонд надає на запит Державної служби фінансового моніторингу України додаткову інформацію, що стосується фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу кредитної спілки (страховика), якій (якому) анульовано ліцензію, у тому числі в якій (якому) здійснюється процедура ліквідації.

Розділ X

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня наступного за днем його опублікування та вводиться в дію:

1) щодо положень, які встановлюють правові, фінансові та організаційні засади функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб - з дня набрання ним чинності;

2) щодо положень, які встановлюють правові, фінансові та організаційні засади функціонування системи гарантування внесків членів кредитних спілок та системи гарантування виплат за договорами страхування життя - протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом, крім частини третьої статті 20, частини третьої статті 21, пунктів 4 та 6 частини другої та пунктів 4 та 6 частини четвертої статті 27 цього Закону, які вводяться в дію через два роки і шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття законодавчих актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Фонду, національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та Національному банку України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, протягом п'яти робочих днів з дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, повідомляє Фонд про перелік:

1) кредитних спілок, які на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу

ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, та

2) страховиків, які на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя.

5. Фонд протягом п'яти робочих днів з дати отримання переліку кредитних спілок та страховиків, зазначеного у частині четвертій розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, включає такі кредитні спілки та страховиків до реєстру учасників Фонду.

6. Кредитні спілки, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, та страховики, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя, вважаються учасниками Фонду з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

7. Страховики – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя, зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування виплат у розмірі 1 відсотку свого статутного капіталу в наступні строки:

1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та

2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

8. Кредитні спілки – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок у розмірі 0,8% від залишку зобов'язань за договорами внеску члена кредитної спілки на дату включення таких кредитних спілок до реєстру учасників Фонду, в наступні строки:

1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та

2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

9. Строки проведення гарантованих виплат за договорами страхування життя, укладеними зі страховиками – учасниками Фонду, можуть бути продовжені Фондом до дати спливу двох років з дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

10. Строки проведення проведення Фондом гарантованих відшкодувань за внесками членів кредитних спілок – учасників Фонду, можуть бути продовжені Фондом до дати спливу двох років з дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

11. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом передати Фонду перелік страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, з переліком відомостей, визначених пунктом 11.3 цієї частини.

11.1. Фонду не пізніше робочого дня, наступного за днем отримання переліку страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, розмістити інформацію про це на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет.

11.2. Фонду здійснити опублікування відомостей страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, в газеті "Урядовий кур'єр" або "Голос України" не пізніше ніж через сім днів з дня отримання переліку таких страховиків.

11.3. Відомості про страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, повинні містити:

- найменування та інші реквізити страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону;

- дату та номер рішень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання ліцензії страховикам, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, а також дату набрання чинності такими рішеннями;

- інформацію про місце та строк прийняття вимог страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів) за договорами накопичувального страхування життя, укладеними зі страховиками, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

11.4. Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про страховиків, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, кредитори – страхувальники (застраховані особи, вигодонабувачі), права вимоги яких до таких страховиків підтверджені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, та які не задоволені до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають право заявити Фонду про свої вимоги до такого страховика.

Кредитори – страхувальники (застраховані особи, вигодонабувачі), визначені в цьому пункті, зобов'язані надати Фонду інформацію та документи:

- які підтверджують їх особу;

- ідентифікаційний код;

- рішення суду, яке набуло законної сили і яке підтверджує права вимоги такої особи до страховика, якому анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, із зазначенням суми вимоги;

реквізити для отримання виплати за такою вимогою.

11.5. Фонду протягом 30 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 11.4 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, скласти реєстр кредиторів – страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів), права вимоги яких до таких страховиків підтверджені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, із зазначенням розміру виплат за такими вимогами з урахуванням граничної суми гарантованої виплати за договором страхування життя, передбаченої цим Законом.

11.5.¹ Фонду у разі недостатності коштів для виплат, передбачених пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону за рахунок джерел формування фонду гарантування виплат передбачених частинами першою та другою статті 20 цього Закону (крім підпунктів 1 - 3 частини першої статті 20 цього Закону), звернутись протягом 60 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, до Кабінету Міністрів України з метою отримання коштів для проведення виплат за такими вимогами за рахунок державного бюджету України.

11.6. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня отримання звернення від Фонду, передбаченого пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, забезпечити внесення змін до законодавства з питань державного бюджету України щодо проведення Фондом виплат за вимогами кредиторів - страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів), визначених пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення".

11.7. Фонду протягом трьох місяців з дня отримання коштів для проведення виплат за вимогами кредиторів – страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів), визначених пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, провести такі виплати з урахуванням граничної суми гарантованої виплати за договором страхування життя, передбаченої цим Законом.

12. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом передати Фонду перелік кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, з переліком відомостей, визначених пунктом 12.3 цієї частини.

12.1. Фонду не пізніше робочого дня, наступного за днем отримання переліку кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, розмістити інформацію про це на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет.

12.2. Фонду здійснити опублікування відомостей кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, в газеті "Урядовий кур'єр" або "Голос України" не пізніше ніж через сім днів з дня отримання переліку таких кредитних спілок.

12.3. Відомості про кредитні спілки, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, повинні містити:

- найменування та інші реквізити кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону;

- дату та номер рішень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання ліцензії кредитним спілком, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, а також дату набрання чинності такими рішеннями;

- інформацію про місце та строк прийняття вимог вкладників-членів кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

12.4. Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про кредитні спілки, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, кредитори – вкладники-члени кредитних спілок, права вимоги яких до таких кредитних спілок підтверджені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, та які не задоволені до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають право заявити Фонду про свої вимоги до такої кредитної спілки.

Кредитори – вкладники-члени кредитних спілок, визначені в цьому пункті, зобов'язані надати Фонду інформацію та документи:

які підтверджують їх особу;

ідентифікаційний код;

рішення суду, яке набуло законної сили і яке підтверджує права вимоги такої особи до кредитної спілки, якій анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, із зазначенням суми вимоги;

реквізити для отримання виплати за такою вимогою.

12.5. Фонду протягом 30 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 12.4 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, скласти реєстр кредиторів – вкладників-членів кредитних спілок, права вимоги яких до таких кредитних спілок підтверджені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, із зазначенням розміру виплат за такими вимогами з урахуванням граничної суми відшкодування за внесками членів кредитних спілок, передбаченої цим Законом.

12.5.¹ Фонду у разі недостатності коштів для виплат, передбачених пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону за рахунок джерел формування фонду гарантування виплат передбачених частинами першою та другою статті 21 цього Закону (крім підпунктів 1 - 3 частини першої статті 21 цього Закону), звернутись протягом 60 днів з дня спливу строку визначеного пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, до Кабінету Міністрів України з метою отримання коштів для проведення виплат за такими вимогами за рахунок державного бюджету України.

12.6. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня отримання звернення від Фонду, передбаченого пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, забезпечити внесення змін до законодавства з питань державного бюджету України щодо проведення виплат за вимогами кредиторів – вкладників-членів кредитних спілок, визначених пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

12.7. Фонду протягом трьох місяців з дня отримання коштів для проведення виплат за вимогами кредиторів – вкладників-членів кредитних спілок, визначених пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, провести такі виплати з урахуванням

граничної суми відшкодування за внесками членів кредитних спілок, передбаченої цим Законом.

13. Ліцензії, які були призупинені відповідно до рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, вважаються анульованими з дати набрання чинності цим Законом.

14. Законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

15. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

статтю 166⁷ викласти в такій редакції:

"Стаття 166⁷. Протидія тимчасовій адміністрації або ліквідації банку (кредитної спілки, страховика)

Створення перешкод будь-якою особою для доступу уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до банку (кредитної спілки, страховика) при здійсненні тимчасової адміністрації або ліквідації, до його активів, книг, записів, документів, баз даних -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

статтю 166¹⁹ викласти в такій редакції:

"**Стаття 166¹⁹**. Порушення законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб, у системі гарантування внесків членів кредитних спілок та у системі гарантування виплат за договорами страхування життя

Порушення керівником банку (кредитної спілки, страховика) порядку складання або подання відомостей до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання або несвоєчасне виконання керівником банку (кредитної спілки, страховика) законних рішень Фонду гарантування вкладів фізичних осіб -

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невнесення або несвоєчасне внесення банком (кредитною спілкою, страховиком) збору до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб -

тягнуть за собою накладення штрафу на керівника банку (кредитної спілки, страховика) в розмірі від чотирьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

статтю 234⁴ викласти в такій редакції:

"**Стаття 234⁴**. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з протидією тимчасовій адміністрації та ліквідації банку (кредитної спілки, страховика) та з порушенням законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб, у системі гарантування внесків членів кредитних спілок та у системі гарантування виплат за договорами страхування життя, нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (статті 166⁷, 166¹⁹).

Від імені Фонду гарантування вкладів фізичних осіб розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право директор-розпорядник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та його заступники";

2) частину сьому статті 137 Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56) викласти в такій редакції:

"7. Не допускається забезпечення позову у справах, відповідачем у яких є неплатоспроможний банк (кредитна спілка, якій анульовано ліцензію, страховик, якому анульовано ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя) або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, шляхом:

1) накладення арешту на майно або грошові суми, що належать відповідачу;

2) заборони відповідачу, його посадовим особам вчиняти певні дії";

3) статтю 220¹ Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131) викласти в такій редакції:

"Стаття 220. Порушення порядку ведення бази даних про вкладників (бази даних про вкладників-членів кредитних спілок, бази даних про страхувальників, застрахованих осіб та вигодонабувачів за договорами накопичувального страхування життя) або порядку формування звітності

1. Внесення керівником або іншою службовою особою банку до бази даних про вкладників (бази даних про вкладників-членів кредитних спілок, бази даних про страхувальників, застрахованих осіб та вигодонабувачів за договорами накопичувального страхування життя) завідомо неправдивих відомостей -

карається штрафом від восьмисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Та сама дія, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, -

карається штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Внесення керівником або іншою службовою особою банку (кредитної спілки, страховика) у звітність, яка подається до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, завідомо неправдивих відомостей -

карається штрафом від восьмисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. Умисне пошкодження або знищення керівником або іншою службовою особою банку бази даних про вкладників або вчинення дій, що унеможливають ідентифікацію вкладника за інформацією, наявною у базі даних про вкладників, або вчинення дій, наслідком яких є незаконне збільшення суми витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних з виведенням банку з ринку, або унеможливають початок здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможного банку відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", -

караються позбавленням волі на строк до чотирьох років з обмеженням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до десяти років.

5. Внесення керівником або іншою службовою особою страховика до бази даних про страхувальників, застрахованих осіб та вигодонабувачів за договорами накопичувального страхування життя завідомо неправдивих відомостей -

карається штрафом від восьмисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

6. Та сама дія, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, -

карається штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

7. Внесення керівником або іншою службовою особою кредитної спілки до бази даних про вкладників-членів кредитних спілок завідомо неправдивих відомостей -

карається штрафом від восьмисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

8. Та сама дія, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, -

карається штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

9. Умисне пошкодження або знищення керівником або іншою службовою особою страховика бази даних про страхувальників, застрахованих осіб та вигодонабувачів за договорами накопичувального страхування життя або вчинення дій, що унеможливають ідентифікацію страхувальника (застрахованої особи, вигодонабувача) за інформацією, наявною у базі даних про страхувальників, застрахованих осіб та вигодонабувачів за договорами накопичувального страхування життя, або вчинення дій, наслідком яких є незаконне збільшення суми витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних з виведенням з ринку страховика, якому анульовано ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя, або унеможливають початок здійснення гарантованих виплат за договорами страхування життя такого страховика відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", -

караються позбавленням волі на строк до чотирьох років з обмеженням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до десяти років.

10. Умисне пошкодження або знищення керівником або іншою службовою особою кредитної спілки бази даних про вкладників-членів кредитних спілок або вчинення дій, що унеможливають ідентифікацію вкладника-члена кредитної спілки за інформацією, наявною у базі даних про вкладників-членів кредитних спілок, або вчинення дій, наслідком яких є незаконне збільшення суми витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних з виведенням з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, або унеможливають початок здійснення виплат коштів вкладникам-членам кредитних спілок такої кредитної спілки відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", -

караються позбавленням волі на строк до чотирьох років з обмеженням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до десяти років";

4) частину шосту статті 150 Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №№ 40-42, ст. 492) викласти в такій редакції:

"6. Не допускається забезпечення позову шляхом зупинення тимчасової адміністрації або ліквідації банку (кредитної спілки, страховика), заборони або встановлення обов'язку

вчиняти певні дії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб при здійсненні тимчасової адміністрації чи ліквідації банку (страховика)";

5) пункт 2 частини п'ятої статті 117 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35-37, ст. 446) викласти в такій редакції:

"2) зупинення рішень Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо призначення уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та щодо здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку (кредитної спілки, страховика), встановлення заборони або обов'язку вчиняти певні дії уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб при здійсненні тимчасової адміністрації або ліквідації банку кредитної спілки, (страховика)";

6) частину другу статті 2 Кодексу України з процедур банкрутства доповнити абзацом четвертим в такій редакції:

"Законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом не поширюється на кредитні спілки та страховиків - учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також на кредитні спілки та страховиків, що виводяться з ринку та ліквідуються відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

7) статтю 2 Закону України "Про звернення громадян" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 47, ст. 256) доповнити частинами третьою та четвертою такого змісту:

"Звернення страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів) до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо проведення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб гарантованих виплат за договорами страхування життя розглядаються в порядку, встановленому законодавством про систему гарантування виплат за договорами страхування життя.

Звернення вкладників-членів кредитних спілок до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо проведення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб виплат коштів вкладникам-членам кредитних спілок розглядаються в порядку, встановленому законодавством про систему гарантування внесків членів кредитних спілок";

8) у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1, ст. 1):

частину першу статті 28 доповнити новим пунктом 28 такого змісту:

"28) виконує інші функції та реалізує інші повноваження, передбачені законами";

статтю 29 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. У разі встановлення порушень за результатами здійснення пруденційного нагляду національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, приймає рішення про усунення порушень ліцензійних умов";

підпункт 5 частини першої статті 40, частину третю статті 40, статтю 46, статтю 47 виключити.

9) у Законі України "Про страхування" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 18, ст. 78):

статтю 13 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"Страховики, які здійснюють страхування життя, зобов'язані бути учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та дотримуватись вимог Закону України "Про систему

гарантування вкладів фізичних осіб" і нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб";

статтю 43 доповнити новою частиною такого змісту:

"Особливості ліквідації страховиків, які здійснюють страхування життя, визначаються Законом України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

10) у Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31-32, ст.263):

абзац шостий пункту 8 частини першої статті 1 викласти в такій редакції:

"Фонд гарантування вкладів фізичних осіб - у разі подання документів для державної реєстрації рішення про припинення банку у зв'язку з прийняттям рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, у разі подання документів для державної реєстрації рішення про припинення кредитної спілки у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію кредитної спілки відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб та у разі подання документів для державної реєстрації рішення про припинення страховика у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію страховика відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

статтю 17 доповнити частинами двадцять другою - двадцять п'ятою такого змісту:

"22. Для державної реєстрації рішення про припинення страховика у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію страховика відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" Фондом гарантування вкладів фізичних осіб подаються:

1) копія рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання ліцензії такому страховику;

2) копія рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про ліквідацію такого страховика;

3) копія рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про призначення уповноваженої особи Фонду.

23. Для державної реєстрації припинення страховика у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію страховика відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" подається рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження звіту про завершення ліквідації такого страховика.

24. Для державної реєстрації рішення про припинення кредитної спілки у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію кредитної спілки відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" Фондом гарантування вкладів фізичних осіб подаються:

1) копія рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання ліцензії такій кредитній спілці;

2) копія рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про ліквідацію такої кредитної спілки;

3) копія рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про призначення уповноваженої особи Фонду.

25. Для державної реєстрації припинення кредитної спілки у зв'язку з прийняттям Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію кредитної спілки відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" подається рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження звіту про завершення ліквідації такої кредитної спілки";

в абзаці сьомому пункту 11 частини першої статті 28 після слова "банків" доповнити словами "кредитних спілок та страховиків";

11) у статті 39 Закону України "Про виконавче провадження" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 30, ст.542):

частину першу доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

"4¹) прийняття Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про ліквідацію кредитної спілки-боржника та/або страховика-боржника";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Постанова про закінчення виконавчого провадження з підстав, передбачених пунктами 4 та 4¹ частини першої цієї статті, разом з виконавчим документом надсилається до уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб".

12) у Законі України "Про кредитні спілки" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 15, ст.101):

статтю 8 доповнити частинами шостою та сьомою такого змісту:

"6. Кредитні спілки, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, зобов'язані бути учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та дотримуватись вимог Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" і нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

7. З моменту отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення кредитна спілка припиняє залучення коштів у вигляді додаткових пайових внесків від членів такої кредитної спілки";

статтю 9 викласти в такій редакції:

"1. Кредитна спілка припиняє діяльність шляхом її реорганізації (злиття, приєднання, поділу) або ліквідації.

Кредитна спілка вважається такою, що припинила свою діяльність, після внесення запису до Державного реєстру.

2. Реорганізація кредитної спілки провадиться за рішенням її вищого органу управління.

3. Особливості ліквідації кредитних спілок, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, визначаються Законом України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

Ліквідація кредитних спілок, які не отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, здійснюється відповідно до законодавства";

абзац другий пункту 5 статті 21 викласти в такій редакції:

"Обмеження стосовно отримання від кредитної спілки інформації, передбаченої цією частиною, не поширюється на працівників Уповноваженого органу, які діють в межах повноважень, наданих Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", а також на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, у випадках визначених Законом України "Про систему гарантування вкладів."

13) частину сьому статті 19 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158) викласти в такій редакції:

"7. Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюють у межах своїх повноважень органи ліцензування шляхом проведення планових і позапланових перевірок відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та шляхом здійснення пруденційного нагляду".

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту розпорядження Нацкомфінпослуг "Про схвалення проекту Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб"

I. Визначення проблеми

Проблемою, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, є створення компенсаційного механізму захисту споживачів небанківських фінансових послуг на ринку страхування життя та ринку кредитної кооперації.

Проект Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (далі – проект Закону) розроблений відповідно до заходів А.23 "Запровадження механізмів раннього втручання та врегулювання неплатоспроможності" в частині включення до учасників ФГВФО кредитних спілок та С.4 "Підвищити ефективність захисту прав споживачів фінансових послуг та інвесторів" у частині створення компенсаційних механізмів захисту інвесторів, споживачів небанківських фінансових послуг, а саме на ринках: кредитних спілок, страхування життя, Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, затвердженої розпорядженням Нацкомфінпослуг від 11.06.2015 № 1367 (у редакції розпорядження Нацкомфінпослуг від 24.05.2018 № 777), та постановою Правління Національного банку України від 18.06.2015 № 391.

Розроблення проекту Закону є реалізацією положень Директиви 2014/49/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року (замінює Директиву 94/19/ЄС з 3 липня 2019 р.) щодо схем гарантування депозитів забезпечення захисту прав споживачів страхових послуг, а також вкладників – членів кредитних спілок, що створить передумови для стабільного розвитку та функціонування ринків страхування життя і кредитної кооперації.

Страхування життя як вид особистого страхування має довгостроковий характер, значну накопичувальну складову та має на меті забезпечення соціального захисту населення.

Однак, станом на сьогодні, існують випадки недобросовісного виконання окремими страховиками взятих на себе зобов'язань внаслідок чого, загальна кількість постраждалих споживачів фінансових послуг зі страхування життя становить близько 22 тис. громадян. Зазначені громадяни не отримали страхові виплати на загальну суму більш як 316 млн. гривень, що призвело до втрати довіри з боку споживачів страхових послуг до страхування життя як до інструменту соціального захисту населення.

Також кількість страховиків зі страхування життя суттєво зменшилася з 62 страховиків у 2013 році до 30 страховиків у 2018 році.

Така ситуація склалася внаслідок того, що на сьогодні законодавчо не встановлено жодної системи гарантування виплат за договорами накопичувального страхування, а також внаслідок того, що споживачі фінансових послуг зазвичай не мають достатньої інформації та необхідних знань про особливості фінансових послуг. У процесі вибору послуги вони не завжди можуть оцінити рівень ризиків і можливі наслідки та порівняти умови їх надання, що пропонується різними фінансовими установами.

Аналогічна ситуація склалась і на ринку кредитної кооперації. Кількість кредитних спілок суттєво зменшилася з 624 кредитних спілок у 2013 році до 352 кредитних спілок у 2019 році, з яких 232 кредитні спілки здійснюють діяльність та подають звіти до Нацкомфінпослуг.

За період з 2013 року по 2019 рік з Державного реєстру фінансових установ (далі – ДРФУ) було виключено 259 кредитних спілок (лише у 2016 році було виключено більше половини від загальної кількості всіх виключених, а саме 131 кредитну спілку) за систематичне невиконання заходів впливу, неподання звітності, невиконання фінансових нормативів, за власною заявою кредитної спілки. Слід зазначити, що протягом зазначеного вище періоду кількість виключених з ДРФУ кредитних спілок з наявними залишками депозитних коштів становила 89 фінансових установ. При цьому, залишок зобов'язань за внесками (вкладами) членів кредитних спілок становив 327,2 млн. гривень.

Враховуючи такий великий обсяг втрачених вкладниками кредитних спілок коштів та відсутність розробленого і встановленого державою механізму відшкодування таких коштів, можна стверджувати, що це є головним стримуючим фактором та причиною повільного розвитку ринку кредитної кооперації.

Враховуючи викладене, є вкрай важливим забезпечити високий рівень захисту прав споживачів через нові ефективні підходи до регулювання і нагляду за діяльністю страхових компаній, кредитних спілок та функціонування в Україні системи гарантування страхових виплат за накопичувальними договорами страхування життя та вкладками членів кредитних спілок, яка дозволить запобігти втратам заощаджень громадян та позбавленню їх страхового захисту у разі неплатоспроможності страховика.

Отже проблема потребує врегулювання шляхом державного втручання і прийняття відповідного акта законодавства. У зв'язку із цим Нацкомфінпослуг було підготовлено проект Закону.

Важливість розв'язання зазначеної проблеми саме шляхом державного втручання можна охарактеризувати за допомогою таких показників:

кількість суб'єктів господарювання, на які поширюється дія регуляторного акта, станом на 31.12.2018 – 232 кредитні спілки, 30 страховиків зі страхування життя.

Середня сума внесків на депозитні рахунки членів кредитних спілок збільшилася з 31,5 тис. грн. станом на 31.12.2014 до 59,3 тис. грн. станом на 31.12.2018.

Станом на 31.12.2018 у кредитному портфелі найбільшу частку – 53,6 % (1081,6 млн. грн.) – становлять кредити з терміном погашення понад 12 місяців. Також значну частку (43,8 %) мають кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців. Частка кредитів з терміном погашення до 3 місяців у загальному кредитному портфелі становить 2,6 %. У структурі депозитного портфеля кредитних спілок найбільшу частку мають довгострокові внески (вклади) (понад 12 місяців) – 73,4% (767,4 млн. грн.), у тому числі внески понад 12 місяців з погашенням у поточному році становлять 329,1 млн. грн. (31,5%).

Істотну частку – 22,3% (232,9 млн. грн.) – становлять середньострокові внески (вклади) на депозитні рахунки (від 3 до 12 місяців). Внески (вклади) на депозитні рахунки на строк до 3 місяців та внески до запитання становлять 2,6 % та 1,7 % відповідно.

До основних тенденцій на ринку страхування життя у 2017–2018 роках слід віднести:

валові страхові платежі (премії, внески) за договорами страхування життя за 2018 рік становили 3906,1 млн. грн., що на 34,1 % більше, ніж за 2017 рік (станом на 31.12.2017 – 2 913,7 млн. грн.). Структура надходжень валових страхових платежів (премій, внесків) станом на 31.12.2018 має такий вигляд: 3 792,9 млн. грн. (або 97,1 %), що надійшли від фізичних осіб; 113,2 млн. грн. (або 2,9 %), що надійшли від юридичних осіб. За 2018 рік збільшилася кількість застрахованих фізичних осіб на 9,7 % або на 397 193 особи (станом на 31.12.2017 застраховано 4 076 718 фізичних осіб, станом на 31.12.2018 – 4473911 фізичних осіб). Протягом 2018 року застраховано 3 016 611 фізичних осіб, що на 96,8 %, або на 1 483 790 осіб більше проти відповідного періоду 2017 року (за 2017 рік застраховано 1 532 821 фізичну особу).

За підсумками 2018 року 8 страховиків зі страхування життя отримали від'ємне значення приросту резервів із страхування життя на загальну суму 60,9 млн. грн., що пов'язано з достроковим розірванням договорів страхування (за підсумками 2017 року від'ємне значення задекларували 7 страховиків зі страхування життя на загальну суму 113,4 млн. грн.). Приріст резервів із страхування життя становив 1079,2 млн. грн. Найбільший приріст страхових резервів зі страхування життя (більше 100 млн. грн.) відображено чотирма страховими компаніями зі страхування життя у розмірах 405,5 млн. грн., 179,4 млн. грн., 134,6 млн. грн. та 106,3 млн. грн. (37,6 %, 16,6 %, 12,5 % та 9,9 % від загального приросту резервів відповідно).

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні система гарантування вкладів фізичних осіб не розповсюджується на ринок небанківських фінансових послуг.

Очікуваними результатами прийняття акта є посилення захисту майнових прав страхувальників-фізичних осіб за накопичувальними договорами страхування життя та вкладників-членів кредитних спілок, зростання рівня довіри населення до ринку небанківських фінансових послуг та створення умов для сталого розвитку ринку страхування та кредитної кооперації.

Розв'язання проблеми справляє вплив на такі основні групи учасників ринку страхування:

Групи	Так	Ні
Громадяни	Так	
Держава	Так	

Суб'єкти господарювання,	Так	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	

Зазначена вище проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки державний нагляд за ринком небанківських фінансових послуг здійснюється з метою, перш за все, захисту прав споживачів фінансових послуг. Отже, ринок не регулює цього питання.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання, що безпосередньо пов'язані з розв'язанням проблеми, є:

- створення системи гарантування для фізичних осіб за внесками членів кредитних спілок та накопичувальними договорами страхування життя шляхом інтеграції до вже існуючої системи гарантування вкладів на основі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд);

- визначення критеріїв віднесення страховиків зі страхування життя та кредитних спілок до категорії проблемних (з дня прийняття рішення про усунення порушень ліцензійних умов і до дня (залежно від події, що настала раніше): усунення порушень ліцензійних умов (до закінчення терміну для усунення порушень ліцензійних умов, визначеного в рішенні національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг) або набрання чинності рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання її ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг у частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення), крім випадків анулювання ліцензії за добровільною заявою кредитної спілки у якої відсутні зобов'язання за внесками членів кредитної спілки;

- здійснення Фондом гарантованих виплат за накопичувальними договорами страхування життя та відшкодування коштів за внесками членів кредитних спілок у разі анулювання відповідної ліцензії страховика, кредитної спілки, крім випадків анулювання ліцензії кредитної спілки за її добровільною заявою у разі відсутності зобов'язань за внесками членів кредитної спілки;

- обов'язкову участь у Фонді всіх страховиків, які отримали ліцензію зі страхування життя та кредитних спілок, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;

- здійснення виплат за договорами накопичувального страхування життя та відшкодування коштів за внесками членів кредитних спілок у межах граничної

суми, що гарантується Фондом у національній валюті України одним з трьох способів:

за рахунок коштів та активів страховика, кредитної спілки, що перебуває у процесі виведення з ринку та якому (якій) анульовано ліцензію;

за рахунок коштів Фонду, кредитів, залучених від Національного банку України та коштів Державного бюджету України;

за рахунок активів, отриманих приймаючим страховиком, приймаючою кредитною спілкою який (яка) визначений за результатами проведення відкритого конкурсу та який (яка) надав письмове зобов'язання щодо прийняття на його користь активів і зобов'язань страховика, кредитної спілки, якому (якій) анульовано ліцензію та який виводиться з ринку;

Також проектом Закону передбачено здійснення виплат за накопичувальними договорами страхування життя, що були укладені зі страховиками, ліцензії яким було анульовано починаючи з 2011 року та до дати введення в дію Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", і виплат вкладникам кредитних спілок, ліцензії яким було анульовано починаючи з 2011 року до дати введення в дію Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб". Джерелом фінансування таких виплат будуть кошти джерел фінансування, передбачені частинами першою та другою статей 20 та 21 проекту Закону (наприклад: доходи, одержані від інвестування коштів фонду в державні цінні папери України; кошти, залучені Фондом шляхом розміщення облігацій та/або видачі векселів; благодійні внески, гранти, технічна допомога у грошовій або не грошовій формі, у тому числі від іноземних осіб), а у разі їх недостатності кошти Державного бюджету України.

Прийняття регуляторного акта сприятиме ефективному виконанню покладених на Нацкомфінпослуг повноважень щодо державного регулювання діяльності з надання фінансових послуг.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Серед способів досягнення цілей державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг, у частині створення компенсаційного механізму захисту споживачів небанківських фінансових послуг на ринку страхування життя та ринку кредитної кооперації, з метою запобігання порушенню прав споживачів фінансових послуг, можна запропонувати такі альтернативні способи досягнення цілей:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження status quo	Збереження існуючого стану законодавства. Відсутність системи гарантування вкладів на ринку небанківських фінансових послуг, що призводить до порушення прав споживачів фінансових послуг.
Спосіб оцінюється як такий, що потребує	Тобто, проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні система гарантування

вдосконалення	вкладів на ринку небанківських фінансових послуг відсутня.
<i>Альтернатива 2</i>	Прийняття запропонованого проекту регуляторного акта. Запропонований спосіб розв'язання зазначеної проблеми є найбільш доцільним, оскільки з прийняттям регуляторного акта буде забезпечуватися право споживача небанківських фінансових послуг на гарантовану виплату вкладнику-члену кредитної спілки та страхувальнику за накопичувальним договором страхування життя у розмірі не меншому 200000 гривень.
Прийняття регуляторного акта	Завдяки прийняттю регуляторного акта зросте рівень довіри громадян до фінансових установ та послуг, які ними надаються.
Спосіб оцінюється як такий, що забезпечує досягнення цілей державного регулювання	Як результат після прийняття регуляторного акта прогнозується скорочення кількості скарг щодо порушення страховиками та кредитними спілками прав споживачів фінансових послуг протягом першого року на 15-20 %, а протягом наступних двох років на 20-30%. Скорочення кількості скарг та строків розгляду скарг та документів, які надходять від споживачів небанківських фінансових послуг до Нацкомфінпослуг, сприятиме також скороченню адміністративних витрат Нацкомфінпослуг. Отже, проблема може бути розв'язана прийняттям регуляторного акта.

За запропонованими альтернативними способами досягнення цілей державного регулювання страхової діяльності вигоди та витрати за кожною альтернативою для сфер інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання можна сформулювати таким чином:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Існуючий стан законодавства не потребуватиме адаптації суб'єктів господарювання до вимог законодавства.	Часові витрати Нацкомфінпослуг: забезпечення розгляду та прийняття відповідних рішень за скаргами громадян та витрати на адміністрування щодо здійснення захисту прав споживачів фінансових послуг шляхом застосування у межах своїх повноважень заходів впливу. На сьогодні з метою розгляду звернень фізичних та юридичних осіб Нацкомфінпослуг надсилає вимоги до фінансових установ щодо отримання інформації та документів, надання інформації є

		<p>обов'язковим для суб'єктів ринків фінансових послуг. Після отримання документів за відповідною вимогою працівниками Нацкомфінпослуг проводиться аналіз документів та у разі виявлення порушень у сфері фінансових послуг складається акт про правопорушення, призначається розгляд справи, за результатами якого застосовуються відповідні заходи впливу до фінансової установи.</p> <p>За 5 місяців 2019 року до Нацкомфінпослуг надійшло 8237 скарг юридичних та фізичних осіб на діяльність фінансових установ.</p> <p>Бюджетні витрати Нацкомфінпослуг на адміністрування та застосування заходів впливу до страховиків зі страхування життя та кредитних спілок за результатами розгляду звернень громадян на сьогодні становлять 104404,38 грн.</p>
Альтернатива 2	<p>Прийняття регуляторного акта дозволить запобігти порушенню прав споживачів фінансових послуг, оскільки створена система гарантування буде забезпечувати гарантовані виплати, в разі неплатоспроможності відповідної фінансової установи.</p> <p>Позитивні результати прийняття акта:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) зменшення кількості скарг на страховиків, що здійснюють страхування життя, та кредитні спілки та адміністративного навантаження на працівників Нацкомфінпослуг; 2) відсутні бюджетні витрати Нацкомфінпослуг на надсилання вимог та забезпечення розгляду актів про правопорушення та контроль за виконанням заходів впливу. 3) розширення можливостей Нацкомфінпослуг щодо прийняття рішення про усунення порушень ліцензійних умов у 	<p>Часові витрати Нацкомфінпослуг у зв'язку зі зменшенням кількості скарг, що надходять до Нацкомфінпослуг, суттєво зменшаться, оскільки після прийняття регуляторного акта прогнозується скорочення кількості скарг щодо порушення страховиками та кредитними спілками протягом першого року на 15-20 %, а протягом наступних двох років на 20-30 %.</p> <p>Скорочення кількості скарг та строків розгляду скарг та документів, які надходять від споживачів страхових послуг</p> <p>Нацкомфінпослуг, сприятиме також скороченню адміністративних витрат</p>

разі встановлення порушень за результатами здійснення пруденційного нагляду.	Нацкомфінпослуг. Бюджетні витрати на адміністрування та застосування заходів впливу до страховиків, що здійснюють страхування життя, та кредитних спілок за результатами розгляду звернень громадян після прийняття регуляторного акта становитимуть 69 602,92 грн.
--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян (споживачі фінансових послуг)

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди для громадян (споживачів страхових послуг та послуг кредитних спілок) відсутні, оскільки існуючий стан нормативного регулювання зазначених відносин є недосконалим і відсутні вимоги до участі страховиків та кредитних спілок у Фонді.	Часові витрати громадян на сьогодні складаються з оформлення та надсилання документів до Нацкомфінпослуг щодо порушення своїх прав як споживачів страхових послуг (за 5 місяців 2019 року до Нацкомфінпослуг надійшло 8237 скарг юридичних та фізичних осіб на діяльність фінансових установ.).
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта дозволить запобігти порушенню прав споживачів фінансових послуг і зі позитивними результатами прийняття акта будуть: - гарантування прав споживачів небанківських фінансових послуг на рівні споживачів банківських послуг; - додатковий захист прав споживачів щодо виконання зобов'язань страховиками та кредитними спілками; - зростання рівня довіри громадян до фінансових установ та послуг, які ними надаються.	За прогностичними даними кількість звернень громадян суттєво зменшиться у зв'язку зменшення кількості порушень прав споживачів за договорами страхування життя, що сприятиме відповідно зменшенню часових витрат громадян. Часові витрати нацкомфінпослуг полягатимуть у наданні щомісячної інформації Фонду про діяльність та фінансовий стан кредитних спілок та страховиків, передбачену договором про співпрацю, а також наданні протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом

		<p>переліку страховиків та кредитних спілок, яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.</p> <p>Середня сума внесків на депозитні рахунки членів кредитних спілок збільшилася з 31,5 тис. грн. Станом на 31.12.2014 до 59,3 тис. грн. станом на 31.12.2018.</p> <p>Середній показник співвідношення загальних страхових виплат до кількості прийнятих рішень про здійснення страхової виплати у 2016 році становила 26,1 тис. грн., у 2017 році – 23,1 тис. грн., у 2018 році – 23,4 тис. грн.</p> <p>Зазначені показники свідчать про відносну достатність гарантованих виплат на рівні 200 тис. грн.</p>
--	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	30	232	262*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	12 %	88 %	X

* кількість суб'єктів господарювання станом 31.12.2018

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час	Бал результативності (за чотирибальною	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Існуючий стан законодавства потребуватиме адаптації суб'єктів господарювання до вимог законодавства. Натомість відсутність гарантування виплат за накопичувальними договорами страхування життя та договорами залучення кредитними постійно призводить до порушень прав споживачів, свідчить про збільшення звернень громадян щодо порушення їхніх прав як споживачів фінансових послуг.	Залишення існуючого стану регулювання не стане адаптації цього питання призведе до погіршення ситуації із захистом прав споживачів за договорами страхування життя і збільшення кількості скарг в наступні періоди в середньому на 20 - 30 %.	Рейтинг 1 бал присвоєний у зв'язку з тим, що альтернатива до обумовлює відсутність будь-якого регулювання цього питання, що не відповідає інтересам громадян (споживачів фінансових послуг).
Альтернатива 2			Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою, оскільки враховані інтереси держави, громадян та суб'єктів господарювання.
розв'язання проблеми)	системою оцінки)		
Альтернатива 1		1	При цій альтернативі цілі державного регулювання, зазначені в розділі І цього регуляторного акта, не можуть бути досягнуті і не враховують інтересів суб'єктів господарювання.
Альтернатива 2		3	Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою, оскільки враховані інтереси держави, громадян та суб'єктів господарювання.

		<p>виникнення проблем у захисті прав споживачів, що збільшує бюджетні витрати регулятора на інспектування та розгляд скарг їхніх клієнтів (споживачів фінансових послуг). У регулятора виникають додаткові часові витрати, пов'язані з підготовкою відповідей на звернення фізичних та юридичних осіб, у яких є скарги на діяльність страховиків та кредитних спілок.</p>	
Альтернатива 2	<p>Вигодами господарювання суб'єктів зменшення кількості документів, які подаються до Нацкомфінпослуг вимогу під час розгляду звернень громадян, що сприятиме скороченню часових та матеріальних витрат суб'єктів господарювання в порівнянні з існуючим порядком.</p>	<p>Забезпечення виконання цього регуляторного акта зменшить витрати держави на адміністрування та господарювання суб'єктів. Виникають додаткові витрати часу працівників регулятора (державних службовців), пов'язані з вивченням нових вимог регулювання та напрацюванням досвіду їх використання в практичній роботі. Очікується, що через 1 рік з дати запровадження регуляторного акта кількість скарг споживачів фінансових послуг на фінансові установи,</p>	<p>Рейтинг 3 бали присвоєний, оскільки при цій альтернативі будуть враховані всі інтереси суб'єктів господарювання та громадян та розв'язані проблеми, визначені в розділі 1 цього аналізу регуляторного впливу.</p>

		які надходять за рік до Нацкомфінпослуг, зменшиться в середньому на 10 – 15 %.	
Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта	
Альтернатива 1	<p>Відповідно до аналізу звернень громадян, що надходять до Нацкомфінпослуг щодо порушення прав споживачів, розв'язання цієї проблеми потребує державного втручання.</p> <p>При цій альтернативі не будуть розв'язані проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу.</p>	<p>Ризик зовнішніх чинників полягає в неможливості забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг за умови, що система гарантування виплат/вкладів не створена, в разі визнання страховика та кредитної спілки неспроможними і неможливістю виконувати зобов'язання за договорами.</p>	
Альтернатива 2	<p>Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу.</p> <p>Збільшення довіри до ринку небанківських послуг приведе до збільшення кількості укладених договорів фінансових послуг, що сприятиме сталому розвитку економіки.</p> <p>Адміністративні витрати Нацкомфінпослуг на розгляд отриманих скарг громадян, прийняття рішень про застосування заходів впливу та розгляд на засіданнях Нацкомфінпослуг як колегіального органу зменшаться.</p> <p>Для суб'єктів господарювання суттєво зменшаться ризики створення неконкурентних умов на ринку небанківських фінансових послуг та підвищиться рівень довіри з боку споживачів фінансових послуг.</p>	<p>На запровадження регуляторного акта може вплинути такий зовнішній чинник, як перерозподіл повноважень державного регулювання фінансової діяльності від Нацкомфінпослуг до НБУ та НКЦПФР, що передбачено проектом Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг" (реєстр. № 2413а від 20.07.2015), який вніс на розгляд Верховної Ради Президент України.</p>	

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розв'язується шляхом створення системи гарантування для фізичних осіб за внесками членів кредитних спілок та за накопичувальними договорами

страхування життя шляхом інтеграції до вже існуючої системи гарантування вкладів на основі Фонду.

Для розв'язання зазначеної проблеми розроблено проект регуляторного акта, що дасть можливість:

- здійснення Фондом гарантованих виплат за накопичувальними договорами страхування життя та відшкодування коштів за внесками членів кредитних спілок у разі анулювання відповідної ліцензії страховика, кредитної спілки;

- забезпечення обов'язкової участі у Фонді всіх страховиків, які отримали ліцензію зі страхування життя та кредитних спілок, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг у частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;

- здійснення виплат за договорами накопичувального страхування життя та відшкодування коштів за внесками членів кредитних спілок у межах граничної суми, що гарантується Фондом у національній валюті України одним з трьох способів:

  - за рахунок коштів та активів страховика, кредитної спілки, що перебуває у процесі виведення з ринку та якому (якій) анульовано ліцензію;

  - за рахунок коштів Фонду, кредитів, залучених від Національного банку України та коштів Державного бюджету України;

  - за рахунок активів, отриманих приймаючим страховиком, приймаючою кредитною спілкою, який (яка) визначений за результатами проведення відкритого конкурсу та який (яка) надав письмове зобов'язання щодо прийняття на його користь активів і зобов'язань страховика, кредитної спілки, якому (якій) анульовано ліцензію та який виводиться з ринку.

Також проектом Закону передбачено здійснення виплат за накопичувальними договорами страхування життя, що були укладені зі страховиками, ліцензії яким було анульовано починаючи з 2011 року та до дати введення в дію Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", і виплат вкладникам кредитних спілок, ліцензії яким було анульовано починаючи з 2011 року до дати введення в дію Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб". Джерелом фінансування таких виплат будуть кошти джерел фінансування, передбачені частинами першою та другою статей 20 та 21 проекту Закону (наприклад: доходи, одержані від інвестування коштів фонду в державні цінні папери України; кошти, залучені Фондом шляхом розміщення облігацій та/або видачі векселів; благодійні внески, гранти, технічна допомога у грошовій або не грошовій формі, у тому числі від іноземних осіб), а у разі їх недостатності кошти Державного бюджету України. Запровадження такого механізму фінансування дасть змогу значно зменшити витрати з Державного бюджету України, що мають бути здійснені, з метою фінансування вищезазначених виплат. Адміністрування виплат з Державного бюджету України здійснюється Кабінетом Міністрів України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Розрахунок витрат на одного суб'єкта малого підприємництва господарювання, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, наведено в додатку 1 до цього регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта необмежений. На запровадження регуляторного акта може вплинути такий зовнішній чинник, як перерозподіл повноважень державного регулювання фінансової діяльності від Нацкомфінпослуг до НБУ та НКЦПФР, що передбачено проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (реєстр. № 2413а від 20.07.2015), який вніс на розгляд Верховної Ради України Президент України.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

- 1) кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія регуляторного акта станом на 31.12.2018 – 232 кредитні спілки, 30 страховиків зі страхування життя;
- 2) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта.
- 3) розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог регуляторного акта.

Затрати коштів суб'єктів господарювання полягають відповідно до Прикінцевих та перехідних положень у:

Страховики – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя, зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування виплат у розмірі 1 відсотка свого статутного капіталу в такі строки:

- 1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та
- 2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

Кредитні спілки – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг у частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення,

зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок у розмірі 0,8% від залишку зобов'язань за договорами внеску члена кредитної спілки на дату включення таких кредитних спілок до реєстру учасників Фонду у такі строки:

1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та

2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

Початковий збір для кредитної спілки, яка отримує ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, становить 50 мінімальних заробітних плат, що діяли на дату видачі такої ліцензії.

Середній показник плати в розмірі 1 відсотка свого статутного капіталу для страховиків зі страхування життя становить 352 505 грн.;

4) рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання є високим.

Інформування суб'єктів господарювання забезпечуватиметься шляхом розміщення регуляторного акта на офіційному вебсайті Нацкомфінпослуг у мережі Інтернет.

Якісними показниками результативності є:

5) виконання суб'єктами господарювання вимог регуляторного акта під час здійснення діяльності на ринку фінансових послуг.

Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування його норм на практиці.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено після набрання чинності цим актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом державного контролю за дотриманням страховиками вимог законодавства, встановлених щодо порядку укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися статистичним/соціологічним методом.

Повторне відстеження буде проведене через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності – кожних три роки після повторного відстеження.

Інформування суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта буде здійснюватися шляхом оприлюднення його в офіційних

друкованих виданнях. Цільові групи осіб для опитування чи наукові установи не будуть залучатися для проведення відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта не потребує додаткових організаційних заходів Нацкомфінпослуг.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено департаментом державного нагляду та методології на ринках фінансових послуг Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (м. Київ-001, вул. Б. Грінченка, 3, 590-57-13).

В.о. Голови Нацкомфінпослуг

Д. Ястреб

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з "10" квітня 2019 р. по "22" квітня 2019 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємств, експертів, науковців тощо))	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультації (опис)
1	Інтернет консультації з представниками страховиків та кредитних спілок та асоціаціями таких фінансових установ	12 осіб, 1 консультація	Напрацювання редакції проекту Закону
2	Робоча зустріч із представниками страховиків та кредитних спілок та асоціаціями таких фінансових установ	5 осіб	Обговорення проблемних питань щодо системи гарантування вкладів на ринку небанківських фінансових послуг

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на які поширюється регулювання: 262 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 30 (одиниць) та мікропідприємництва 232 (одиниць);
питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 89 (відсотків) (відповідно до таблиці „Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання”).

ДОКУМЕНТ СЕД НАЦКОМФІНПОСЛУГ АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C040000004AC42700CC316400

Підписувач Ястреб Денис Анатолійович

Дійсний з 06.06.2018 0:00:00 по 06.06.2020 0:00:00

Нацкомфінпослуг

6110/12-5 від 05.08.2019

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання			
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)			
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування			
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)			
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)			
5	Інші процедури: початковий збір та регулярний збір до фонду гарантування виплат	Початковий збір для кредитних спілок, які отримують ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, становить мінімальних	Розрахункова величина***	
				50

		заробітних плат, що діяли на дату видачі такої ліцензії. Початковий збір для кредитних спілок, які на дату введення в дію цього Закону мають діючу ліцензію становить 0,8% від залишку зобов'язань за договорами внеску члена кредитної спілки на дату включення таких кредитних спілок до реєстру учасників фонду. 352 505 (середній показник для страховиків зі страхування життя)		
6	Разом, гривень <i>Формула:</i> (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	652 505*		
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	262**	262**	
8	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок	170 956 310,00	Розрахункова величина***	

6 X рядок 7)			
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування			
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання (знайти регуляторний акт в мережі Інтернет або за допомогою ресурсу Liga та ознайомитись з його змістом)	1,5 годин X 19,34 грн. = 29,0 грн.	
10	Процедури організації виконання вимог регулювання		
11	Процедури офіційного звітування		
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок		
13	Інші процедури:		
14	Разом, гривень (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	29,0	
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	262**	262**
16	Сумарно, гривень (рядок 14 X рядок 15)	170 956 339,00	Розрахункова величина***

*Відповідно до Прикінцевих та перехідних положень:

Страховики – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності зі страхування життя, зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування виплат у розмірі 1 відсотку свого статутного капіталу в наступні строки:

- 1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та
- 2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.

Пошук

Головна / [Проекти регуляторних актів](#) / 16.07.2019, 14:15

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб"

26 Липня 2019, 14:15

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, повідомляє, що розпорядженням від 18.07.2019 № 1364 було схвалено доопрацьований проект Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (далі – проект Закону).

Проект Закону розроблений відповідно до заходів А.23 "Запровадження механізмів раннього втручання та врегулювання неплатоспроможності" в частині включення до учасників ФГВФО кредитних спілок та С.4 "Підвищити ефективність захисту прав споживачів фінансових послуг та інвесторів" у частині створення компенсаційних механізмів захисту інвесторів, споживачів небанківських фінансових послуг, а саме на ринках: кредитних спілок, страхування життя, Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, затвердженій розпорядженням Нацкомфінпослуг від 11.06.2015 № 1367 (у редакції розпорядження Нацкомфінпослуг від 24.05.2018 № 777), та постановою Правління Національного банку України від 18.06.2015 № 391.

Розроблення проекту Закону є реалізацією положень Директиви 2014/49/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року (замінює Директиву 94/19/ЄС з 3 липня 2019 р.) щодо схем гарантування депозитів забезпечення захисту прав споживачів страхових послуг, а також вкладників – членів кредитних спілок, що створить передумови для стабільного розвитку та функціонування ринків страхування життя і кредитної кооперації.

Метою проекту Закону є:

- захист прав і законних інтересів членів кредитних спілок та споживачів послуг зі страхування життя;
- зміцнення довіри до банківської системи, ринку кредитної кооперації та ринку страхування життя України;

- стимулювання залучення коштів у банківську систему, ринок кредитної кооперації та ринок страхування життя України;
- забезпечення ефективної процедури виведення з ринку неплатоспроможних банків, кредитних спілок, яким анульовано ліцензюю, та страховиків, яким анульовано ліцензюю, та ліквідації банків, кредитних спілок і страховиків.

Проект Закону доопрацьовано за результатами зауважень (пропозицій), що надійшли від Всеукраїнської асоціації кредитних спілок, Національної асоціації кредитних спілок та громадянина Бойчука В.І.

- [Проект розпорядження Нацкомфінпослуг "Про схвалення доопрацьованого проекту Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб"](#)
- [Аналіз регуляторного впливу](#)
- [Протокол розбіжностей до проекту розпорядження](#)

Проекти регуляторних актів

- Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб"
26.07.2019
- Повідомлення про оприлюднення доопрацьованого проекту розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання та заповнення юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України або Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, можливість надавати послуги з фінансового лізингу, квартальної звітності з надання послуг з фінансового лізингу»
22.07.2019
- Повідомлення про оприлюднення розпорядження Нацкомфінпослуг Про схвалення проекту розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Порядку обробки персональних даних у Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг”
11.07.2019
- Повідомлення про оприлюднення доопрацьованого проекту розпорядження Нацкомфінпослуг "Про затвердження додаткових вимог до договорів про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту"
09.07.2019

30.07.2019

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" - Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінанс...

- Повідомлення про оприлюднення дорацьованого проекту розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Змін до Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, та визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13 листопада 2003 року № 123”
09.07.2019

Всі публікації

Розробка звіту

Підписання

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

вул. Банкова, 11/13, м. Київ

тел. (044) 234-10-00

факс (044) 234-10-01

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
№ 48
« 30 » 07 2019
01001, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3

Довідка

Відповідно до наказу Нацкомфінпослуг від 26.07.2019 № 401-К «Про покладання виконання обов'язків на Ястреба Д.А.» та у зв'язку із перебуванням у відпустці Пашка Ігоря Володимировича, Голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, обов'язки та повноваження Голови Нацкомфінпослуг виконує Ястреб Денис Анатолійович, член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, з 29.07.2019 по 11.08.2019.

Довідка видана для пред'явлення за місцем вимоги.

Начальник управління персоналом

Л. Ящук

ПРОТОКОЛ РОЗБИЖНОСТЕЙ

за проектом розпорядження Нацкомфінпослуг «Про схвалення проекту Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – проект розпорядження)

Робота, проведена з урегулювання розбіжностей, які виникли в період оприлюднення проекту розпорядження і які надійшли як зауваження (пропозиції) від Всеукраїнської асоціації кредитних спілок (далі - ВАСК), Національної асоціації кредитних спілок (далі - НАКСУ) та громадянина Бойчука Віталія Ігоровича

№	Редакція спірної частини проекту акта	Орган, який подав зауваження (пропозиції) і їх зміст	Рішення головного розробника щодо врахування зауважень (пропозицій). Мотиви їх відхилення в цілому чи частково
1	<p>Проект Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»</p> <p>Пункт 27 частини першої статті 2: «27) тимчасова адміністрація - процедура виведення з ринку банку, кредитної спілки або страховика, що запроваджується Фондом стосовно непрагоспроможного банку, кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, або страховика, якому анульовано ліцензію, в порядку, встановленому цим Законом;»</p>	<p>ВАСК та НАКСУ</p> <p>Відповідно до частини першої статті 40 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» тимчасова адміністрація є заходом впливу, застосування якого відноситься до повноважень Нацкомфінпослуг. Проектом Закону пропонується визначити Фонд гарантування вкладів фізичних осіб установою, до повноважень якої входить запровадження тимчасової адміністрації, при цьому відповідні зміни до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» проектом Закону не пропонується внести.</p> <p>Враховуючи викладене, на думку ВАСК має місце нечітке визначення прав органів, що може бути віднесено до корупційного фактору, а також привести до колізії при</p>	<p>Враховано</p> <p>шляхом доповнення підпункту 8 пункту 15 розділу X Прикінцеві та перехідні положення проекту Закону (в частині внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг») новим абзацом такого змісту:</p> <p>«підпункт 5 частини першої статті 40, частину третю статті 40, статтю 46, статтю 47 виключити»;</p>

2	<p>Пункт 45 частини першої статті 2: «45) кредитна спілка, якій анульовано ліцензію, – кредитна спілка, щодо якої набрало чинності рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання її ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;»</p>	застосуванні норм.	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>Відповідно до пункту 1 частини першої статті 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії є, зокрема, заява ліцензіата про анулювання власної ліцензії. При цьому, у випадку анулювання ліцензії за заявою ліцензіата (кредитної спілки), вказаним Законом не обмежений термін подання заяви для одержання нової ліцензії такою кредитною спілкою. Отже, анулювання ліцензії на залучення активів із зобов'язанням їх наступного повернення за заявою ліцензіата не є заходом впливу, застосованим Нацкомфінпослуг за порушення законодавства у сфері фінансових послуг і не може бути безапелляційною підставою для визнання кредитної спілки проблемною з можливими наслідками ліквідації.</p> <p>Враховуючи викладене, пропонується уточнити зміст пункту 45 частини першої статті 2 проекту Закону, визначивши, що рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг про анулювання кредитній спілці ліцензії прийняте за порушення законодавства з надання фінансових послуг.</p>	<p>Враховано в інший спосіб</p> <p>Доповнити частину першу статті 48 проекту Закону частиною другою в наступній редакції:</p> <p>«Фонд не здійснює процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, якщо підставою для анулювання ліцензії була добровільна заява кредитної спілки про анулювання ліцензії та при цьому у кредитної спілки відсутні зобов'язання за внесками членів кредитної спілки.»</p>
3	<p>Пункт 49 частини першої статті 2: «49) договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок (далі – договір внеску</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>З метою більш чіткого формулювання визначення по суті пропонується словосполучення «виплачувати члену</p>	<p>Враховано</p> <p>Пункт 49 частини першої статті 2 проекту Закону викладено в новій редакції: «49) договір про залучення внеску</p>	

	<p>члена кредитної спілки) – договір, за яким одна сторона (кредитна спілка), що прийняла від другої сторони (члена кредитної спілки – фізичної особи) грошову суму (внесок, вклад), що надійшла, зобов'язується виплачувати члену кредитної спілки таку суму та проценти на неї на умовах та в порядку, встановлених договором;»</p>	<p>кредитної спілки таку суму та проценти на неї» замінити словосполученням «повернути члену кредитної спілки таку суму та проценти на неї»</p>	<p>(вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок – договір, відповідно до якого одна сторона (кредитна спілка), що залучила від другої сторони (члена кредитної спілки-кредитної особи) грошові кошти (внесок (вклад)) в готівковій або безготівковій формі на визначений строк або на вимогу та взяла на себе зобов'язання щодо повернення члену кредитної спілки залучених грошових коштів та виплати процентів відповідно до умов та порядку визначених встановленим договором».</p>
4	<p>Пункт 51 частини першої статті 2: «51) проблемна кредитна спілка – кредитна спілка, щодо якої національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, прийняла рішення про усунення порушень ліцензійних умов. Кредитна спілка відноситься до категорії проблемних з дня прийняття рішення про усунення порушень ліцензійних умов і до дня порушень ліцензійних умов (алежко від події, що настала раніше): усунення порушень ліцензійних умов (до закінчення терміну для усунення порушень ліцензійних умов, визначеного в рішенні національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг) або набрання чинності рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових</p>	<p>ВАКС та НАКСУ Відповідно до пункту 1 частини першої статті 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії є, зокрема, заява ліцензіата про анулювання власної ліцензії. При цьому, у випадку анулювання ліцензії за заявою ліцензіата (кредитної спілки), вказаним Законом не обмежений термін подання заяви для одержання нової ліцензії такою кредитною спілкою. Отже, анулювання ліцензії на залучення активів із зобов'язанням їх наступного повернення за заявою ліцензіата не є заходом впливу, застосованим Нацкомфінпослуг за порушення законодавства у сфері фінансових послуг і не може бути беззаперечною підставою для визнання кредитної спілки проблемною з можливими наслідками ліквідації.</p>	<p>Враховано в інший спосіб Доповнити частину першу статті 48 проекту Закону частиною другою в наступній редакції: «Фонд не здійснює процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, якщо підставою для анулювання ліцензії була добровільна заява кредитної спілки про анулювання ліцензії та при цьому у кредитної спілки відсутні зобов'язання за внесками членів кредитної спілки.» Уточнення щодо визначення проблемної кредитної спілки в частині, що проблемною кредитною спілкою є тільки, якщо їй анульовано ліцензію за порушення законодавства з надання фінансових послуг не є доцільним, оскільки в абзаці першому</p>

	<p>послуг, про анулювання її ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.»</p>	<p>Враховуючи викладене, пропонується уточнити зміст пункту 51 частини першої статті 2 проекту Закону, визначивши, що рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про анулювання кредитній спілці ліцензії прийняте за порушення законодавства з надання фінансових послуг</p>	<p>пункту 51 частини першої статті 2 проекту Закону про це зазначено.</p>
5	<p>Стаття 23:</p> <p>Кредитна спілка - учасник Фонду протягом 30 календарних днів з дати видачі ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення зобов'язаний сплатити до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок початковий збір у розмірі 300 000 гривень, крім випадків, передбачених цим Законом.</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>Відповідно до статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» до принципів державної регуляторної політики відносяться, зокрема:</p> <p>ефективність - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;</p> <p>та</p> <p>збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.</p> <p>Відповідно до статистичних даних наведених Нацкомфінпослуг на офіційному сайті обсяг активів в розрізі окремих кредитних спілок може бути від 1 млн. грн. до більше як 100 млн. грн.</p> <p>Враховуючи викладене, є незрозумілим встановлення суми початкового збору для всіх кредитних спілок без диференціації, що на думку ВАКС порушує наведені принципи.</p>	<p>Враховано.</p> <p>Викласти абзац третій частини першої статті 23 проекту Закону в наступній редакції:</p> <p>«Кредитна спілка - учасник Фонду протягом 30 календарних днів з дати видачі ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення зобов'язана сплатити до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок початковий збір у розмірі 50 мінімальних заробітних плат, що діяли на дату видачі такої ліцензії кредитній спілці, крім випадків, передбачених цим Законом.»</p> <p>Оскільки законодавством України наразі не встановлено мінімального розміру власного капіталу кредитної спілки для отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, то встановити початковий збір у розмірі 1% від статутного капіталу фінансової</p>

	<p>державної регуляторної політики. Крім того, АРВ не містить обґрунтування чому саме сума 300 000 грн визначена початковим збором для кредитних спілок.</p> <p>Громадянин Бойчук Віталій Ігорович</p> <p>стаття 23 проекту Закону передбачає, що кредитна спілка – учасник Фонду протягом 30 календарних днів з дати видачі ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язаннями щодо наступного їх повернення зобов'язаний сплатити до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок початковий збір у розмірі 300 000 гривень, крім випадків, передбачених цим Законом.</p> <p>Запропонована в проекті Закону сума початкового збору є неприйнятно великою для більшості кредитних спілок, які мають активи до 15 млн гривень, тобто для більшості учасників ринку кредитної кооперації.</p> <p>Аналіз теперішніх показників кредитних спілок, які діють у невеликих районних центрах, сільській місцевості дає підстави стверджувати, що ці кредитні спілки не будуть мати можливість сплатити запропоновану суму початкового збору. Проте, саме такі «малі» кредитні спілки сьогодні складають основу усієї української кредитної кооперації. Вищевказана норма проекту Закону фактично позбавляє невеликі кредитні спілки можливості працювати з вкладями (внесками) членів кредитної спілки</p>	<p>установи (як визначено для банків та страховиків) немає можливості.</p> <p>Разом з тим відповідно до Директиви 2014/49/ЄС, мінімальний розмір власного капіталу кредитної спілки повинен складати не менше 5 млн.євро.</p> <p>Таким чином 1 % складав би 50 тисяч євро. Проте такий значний розмір для українських кредитних спілок не буде відповідати принципам державної регуляторної політики, оскільки більше 50 відсотків кредитних спілок мають активи станом на 31.03.2019 року менше 10 млн. грн.</p> <p>Разом з тим, мінімальна кількість засновників кредитної спілки – 50 чоловік. Таким чином, при створенні кредитної спілки, яка планує отримувати ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, встановлення початкового збору у розмірі 1 (однієї) мінімальної заробітної плати з розрахунку на кожного засновника кредитної спілки буде ефективним та збалансованим.</p> <p>Проте для кредитних спілок, які на дату введення в дію цього проекту Закону матимуть діючу ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, можливе встановлення іншого розміру початкового збору, який становитиме мінімальний розмір</p>
--	---	--

	<p>на депозитні рахунки, і це в той час, коли кредитні спілки, за відсутність будь-якої державної підтримки, виконують свої зобов'язання перед вкладниками, надають фінансові послуги найбільш незаможним верствам населення, людям, які переважно мешкають в сільській місцевості, мають літній вік та низьку фінансову грамотність.</p> <p>Встановлення початкового збору в запропонованому розмірі примусово змусить більшість кредитних спілок згорнути роботу з членами спілки, які вносять внески (вклади) депозити на депозитні рахунки, та перейти на роботу з паями.</p> <p>Разом з тим, більшість кредитних спілок готові бути учасниками Фонду та внести початковий збір, однак у меншому розмірі. Доцільно впровадити диференційований підхід до встановлення розміру початкового внеску в залежності від активів кредитної спілки.</p>	<p>відповідно до Директиви 2014/49/ЄС - 0,8% від суми гарантованих депозитів вкладників.</p> <p>Викласти частину 8 розділу X Прикінцеві та перехідні положення проекту Закону викласти в наступній редакції:</p> <p>«8. Кредитні спілки – учасники Фонду, що на дату введення в дію цього Закону, визначену пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають діючу ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, зобов'язані сплатити початковий збір до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок у розмірі 0,8% від залишку зобов'язань за договорами внеску члена кредитної спілки на дату включення таких кредитних спілок до реєстру учасників Фонду, в наступні строки:</p> <p>1) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше одного року з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду та</p> <p>2) в розмірі 50 відсотків початкового збору – не пізніше двох років з дати їх внесення Фондом до реєстру учасників Фонду.»</p>
<p>6</p> <p>Частина перша статті 24: «Кредитна спілка - учасник Фонду</p>	<p>ВАКС та НАКСУ Громадянин Бойчук Віталій Ігорович</p>	<p>Не враховано</p>

<p>зобов'язана станом на останній робочий день кожного кварталу здійснювати нараховання регулярного збору до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок. Розмір базової річної ставки збору становить 0,5 відсотка бази нараховання.</p> <p>Базою нараховання є середньоарифметична за розрахунковий період сума щомісячних балансових залишків внесків членів кредитних спілок та відсотків за ними.»</p>	<p>Проектом Закону пропонується визначити базою нараховань до регулярного збору до фонду гарантування вкладів внесків членів кредитних спілок середньоарифметичну за розрахунковий період сума щомісячних балансових залишків внесків членів кредитних спілок та відсотків за ними.</p> <p>Враховуючи щоквартальне, а не щомісячне звітування кредитними спілками, на думку ВАКС необхідно уточнити розрахунок бази нараховання, так як певним чином є незрозумілою формула її розрахунку.</p>	<p>Щоквартальна періодичність подачі звітності кредитними спілками до Нацкомфінпослуг, відповідно до вимог діючих нормативно-правових актів, не є підставою для унеможливлення визначення залишку балансових залишків внесків членів кредитних спілок та відсотків за ними щоденно або на кінець місяця.</p> <p>Відповідно до статті 4 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» в Україні одним із принципів бухгалтерського обліку є принцип нараховання: доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.</p> <p>Відповідно до статті 8 зазначеного Закону бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.</p> <p>Крім цього відповідно до Закону України «Про кредитні спілки» є ряд норм, виконання яких вимагає від кредитної спілки обліковувати свої операції на щоденній основі, зокрема виконання норм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розмір кредиту, наданого одному члену кредитної спілки, не може перевищувати 20 відсотків від капіталу кредитної спілки; - зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки.
--	---	---

	<p>Громадяни Бойчук Віталій Ігорович Стаття 24 передбачає, що кредитна спілка – учасник Фонду зобов'язана станом на останній робочий день кожного кварталу здійснювати нарахування регулярного збору до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок. Розмір базової річної ставки збору становить 0,5 відсотка бази нарахування.</p> <p>Вважаю, що запропонований відсоток регулярного збору є занадто великим, його складова негативно відіб'ється на показниках кредитних спілок, призведе до збільшення вартості кредитів, як спілки надають своїм членам.</p> <p>У проекті Закону безпідставно пропонується встановити однаковий розмір регулярного збору для банків та кредитних спілок. Згідно діючого законодавства, банки мають набагато ширшу можливість здійснювати різні види діяльності з метою отримання прибутку, а господарська діяльність кредитних спілок суворо обмежена нормами ст. 22 Закону України «Про кредитні спілки», Наприклад, чинне законодавство навіть не дозволяє кредитній спілці бути стороною договору факторингу.</p> <p>Як показує історія українського ринку фінансових послуг, ймовірність невиконання своїх зобов'язань банками перед своїми вкладниками є значно вищою, ніж у кредитних спілок.</p>	<p>Враховано Частину першу статті 24 проекту Закону викласти в такій редакції: «Кредитна спілка - учасник Фонду зобов'язана станом на останній робочий день кожного кварталу здійснювати нарахування регулярного збору до фонду гарантування внесків членів кредитних спілок. Розмір базової річної ставки збору становить 0,27 відсотка бази нарахування. Базою нарахування є середньарифметична за розрахунковий період сума щоденних балансових залишків внесків членів кредитних спілок та відсотків за ними.»</p>
--	--	--

		<p>Виходячи з вищевказаного, пропоную у проекті Закону для кредитних спілок зменшити розмір початкового внеску та впровадити диференційований підхід до встановлення розміру початкового внеску в залежності від активів кредитної спілки (для кредитних спілок з дрібними активами – мінімальний розмір початкового внеску; для кредитних спілок з більшими активами – децю вищий початковий внесок), а також зменшити розмір регулярного збору в залежності від бази нарахування.</p>	
7	<p>Стаття 30:</p> <p>3. Фонд не відшкодовує кошти:</p> <p>1) за внеском члена кредитної спілки у розмірі менше 10 гривень;</p> <p>2) за внеском члена кредитної спілки, який є пов'язаною з кредитною спілкою особою або був такою особою протягом року до дня набрання чинності рішенням про анулювання кредитній спілці ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>По тексту законопроекту застосовується словосполучення «пов'язані з кредитною спілкою особи», разом з тим, таке визначення в тексті законопроекту не надається. З метою усунення юридичної невизначеності, ВАКС пропонують надати у статті 2 визначення такого поняття.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Визначення «пов'язаної особи» в частині фінансових установ наведене в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».</p>
8	<p>Частина дев'ята статті 42:</p> <p>«Фонд має право доступу до всіх операцій проблемної кредитної спілки та баз даних, у тому числі право отримувати копії документів та баз даних, а також</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>Відповідно до частини п'ятої статті 21 Закону України «Про кредитні спілки» 5. Кредитна спілка та її посадові особи зобов'язані зберігати таємницю щодо</p>	<p>Враховано</p> <p>Доповнити підпункт 12 пункту 15 Прикінцеві та перехідні положення проекту Закону одинадцятим абзацом наступного змісту (в частині внесення змін до Закону України</p>

<p>отримує на регулярній основі, встановлений Фондом, інформацію та звітність.</p> <p>Фонд та призначені ним працівники Фонду мають право вимагати в письмовій формі від керівників кредитної спілки усунення порушень законодавства про систему гарантування внесків членів кредитних спілок, виконання нормативно-правових актів Фонду, надання письмових пояснень з питань дотримання законодавства про систему гарантування внесків членів кредитних спілок, виконання нормативно-правових актів Фонду, а також запитувати інформацію про проведення кредитною спілкою будь-яких операцій.</p> <p>Фонд та призначені ним працівники Фонду мають право отримувати інформацію від членів кредитної спілки, вкладників-членів кредитної спілки та інших кредиторів кредитної спілки з метою виконання покладених на Фонд функцій та повноважень.»</p>	<p>рахунків, внесків та інших фінансових операцій, здійснених членами кредитної спілки. Обмеження стосовно отримання від кредитної спілки інформації, передбачені цією частиною, не поширюються на працівників Уповноваженого органу, які діють в межах повноважень, наданих Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", а також на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, визначених Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".</p> <p>На думку ВАКС, з метою запобігання колізії правових норм необхідно передбачити відповідні зміни щодо нерозповсюдження обмежень на працівників Фонду стосовно отримання від кредитної спілки інформації.</p>	<p>«Про кредитні спілки»);</p> <p>«Абзац другий частини п'ятої статті 21 викласти в такій редакції:</p> <p>«Обмеження стосовно отримання від кредитної спілки інформації, передбачені цією частиною, не поширюються на працівників Уповноваженого органу, які діють в межах повноважень, наданих Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, визначених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», а також на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, у випадках визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів».»</p>
<p>Стаття 45:</p> <p>«У разі порушення кредитними спілками законодавства про систему гарантування внесків членів кредитних спілок Фонд адекватно вчиненому порушенню застосовує до кредитних спілок адміністративно-господарські санкції у</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>На думку ВАКС, з метою запобігання зобов'язання виконання кредитними спілками рішень Фонду, щодо яких може бути прийняте рішення суду щодо скасування, необхідно виключити частину другу статті 94 проекту Закону.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Метою проекту Закону є зокрема захист прав і законних інтересів членів кредитних спілок. Запропонована норма є необхідною, а пропозиція суперечить меті проекту Закону.</p>

<p>вигляді письмового застереження або штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування внесків членів кредитних спілок.</p> <p>Частина друга статті 94:</p> <p>«Стаття 94. Оскарження рішень</p> <p>1. Рішення, що приймаються відповідно до цього Закону Національним банком України, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Фондом, працівниками Фонду, що виконують функції, передбачені цим Законом, у тому числі у процесі здійснення тимчасової адміністрації, ліквідації банку, кредитної спілки та страховика, виконання плану врегулювання, можуть бути оскаржені до суду.</p> <p>2. Оскарження рішень, визначених частиною першою цієї статті, не зупиняє виконання оскаржуваного рішення або дії.»</p>	<p>Відсутність можливості зупинки виконання рішення Фонду під час судового розгляду призведе до неможливості відновлення діяльності кредитної спілки у разі визнання судом дій Фонду неправомірними.</p>	
<p>Частина 1 статті 48:</p> <p>«Фонд розпочинає процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання повідомлення від національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про набрання</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>На думку ВАКС, зазначена норма суперечить праву кредитної спілки продовжувати свою діяльність маючи 1 ліцензію (якщо анульовано тільки одну із 2-х ліцензій на надання фінансових послуг).</p> <p>Також суперечить праву кредитної спілки повторного звернення за ліцензією (зокрема,</p>	<p>Враховано частково</p> <p>Метою проекту Закону є зокрема захист прав і законних інтересів членів кредитних спілок запропонована норма є необхідною, а пропозиція суперечить меті проекту Закону.</p> <p>Разом з тим частину першу статті 48 проекту Закону доповнено частиною другою в</p>

<p>чинності її рішенням про анулювання кредитної спілки ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.</p>	<p>після усунення порушень). Оскільки відсутність ліцензії не призводить до припинення юридичної особи, а лише щодо здійснення ліцензованої діяльності. При цьому кредитна спілка може і не мати істотних порушень або проблем із виконанням зобов'язань - а щодо неї вже запроваджують процедуру виведення із ринку та запроваджують тимчасову адміністрацію. Тому, пропонуємо викласти пункт в наступній редакції:</p>	<p>наступній редакції: «Фонд не здійснює процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, якщо підставою для анулювання ліцензії була добровільна заява кредитної спілки про анулювання ліцензії та при цьому у кредитній спілці відсутні зобов'язання за внесками членів кредитної спілки.»</p>
<p>11</p>	<p>«Фонд розпочинає процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, - у випадку якщо у такої кредитної спілки не залишається жодної діючої ліцензії на здійснення фінансових послуг, і при цьому наявні доведені випадки невиконання з вини кредитної спілки зобов'язання щодо повернення вкладів. В такому випадку Фонд розпочинає процедуру виведення з ринку кредитної спілки не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання повідомлення від національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про набрання чинності її рішенням про анулювання кредитної спілки ліцензії.</p>	<p>наступній редакції: «Фонд розпочинає процедуру виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та/або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, - у випадку якщо у такої кредитної спілки не залишається жодної діючої ліцензії на здійснення фінансових послуг, і при цьому наявні доведені випадки невиконання з вини кредитної спілки зобов'язання щодо повернення вкладів. В такому випадку Фонд розпочинає процедуру виведення з ринку кредитної спілки не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання повідомлення від національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про набрання чинності її рішенням про анулювання кредитної спілки ліцензії.»</p>
<p>Частина друга статті 59:</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p>	<p>Не враховано</p>

<p>«План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану кредитної спілки визначаються заходи щодо виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, в один із таких способів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ліквідація кредитної спілки з відшкодуванням з боку Фонду коштів за внесками членів кредитних спілок у порядку, встановленому цим Законом; 2) ліквідація кредитної спілки з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини її активів і зобов'язань на користь приймаючої кредитної спілки; 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, на користь приймаючої кредитної спілки з подальшою її ліквідацією.» 	<p>План врегулювання обов'язково передбачає виведення кредитної спілки з ринку (ліквідацію кредитної спілки). Не передбачається можливості записання кредитної спілки на ринку. В той же час ймовірна ситуація, коли доходів і майна кредитної спілки достатньо для продовження діяльності після повного погашення зобов'язань перед вкладниками, Фондом і іншими кредиторами.</p> <p>ВАКС пропонує додати варіант, який допускатиме продовження діяльності кредитної спілки у випадку якщо всі зобов'язання перед вкладниками, Фондом, іншими кредиторами будуть повністю виконані, а майно і доходи кредитної спілки дозволятимуть продовження діяльності.</p>	<p>Метою проекту Закону є зокрема захист прав і законних інтересів членів кредитних спілок. Тому з метою безперервного виконання зобов'язань перед членами кредитної спілки, яка виводиться з ринку, один з варіантів такого виведення це передача всіх або частини її активів і зобов'язань на користь приймаючої кредитної спілки.</p> <p>Разом з тим пропонується пункт 47 частини першої статті 2 проекту Закону доповнити наступним реченням:</p> <p>«47) приймаюча кредитна спілка - кредитна спілка, яка має ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг в частині надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту та залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, не належить до категорії проблемних та яка у процесі виведення з ринку кредитної спілки, якій анульовано ліцензію, приймає від такої кредитної спілки частину або всі активи та зобов'язання, або всі зобов'язання, що гарантуються Фондом, з виплатою премії Фонду. Члени кредитної спілки, яка виводиться з ринку, після прийняття приймаючою кредитною спілкою частини або всіх її активів та зобов'язань стануть членами приймаючої кредитної спілки відповідно до закону;»</p>
<p>12 Прикінцеві та перехідні положення:</p> <p>«Протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про кредитні спілки, яким було</p>	<p>ВАКС та НАКСУ</p> <p>На думку ВАКС, необгрунтовано є пропозиція регулятора про виконання рішень судів стосовно вкладників кредитних спілок.</p>	<p>Враховано</p> <p>1. Пункт 12 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" проекту Закону</p>

<p>анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, кредитори – вкладники-члени кредитних спілок, права вимоги яких до таких кредитних спілок підтвержені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, та які не задоволені до дати введення в дію цього Закону, визначеної пунктом 2 частини першої розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, мають право заявити Фонду про свої вимоги до такої кредитної спілки.»</p>	<p>яким було анульовано ліцензію з 23.11.2011 року та до дати введення в дію цього Закону, саме Фондом гарантування вкладів фізичних осіб за рахунок коштів діючих кредитних спілок, які здійснюють законну діяльність з дня свого створення і не є винною стороною, а також без врахування того, що такі вкладники в більшості випадків визначались цивільними позивачами у справах і виконання судових рішень повинно здійснюватись у спосіб, який був передбачений судовим рішенням та законодавством України.</p>	<p>доповнити новим підпунктом 12.5¹, а підпункти 12.5 та 12.6 викласти в такій редакції:</p> <p>12.5. Фонду протягом 30 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 12.4 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, скласти реєстр кредиторів – вкладників-членів кредитних спілок, права вимоги яких до таких кредитних спілок підтвержені рішенням суду, що на дату заявлення таких вимог, набуло законної сили, із зазначенням розміру виплат за такими вимогами з урахуванням граничної суми відшкодування за внесками членів кредитних спілок, передбаченої цим Законом.</p> <p>12.5.¹ Фонду у разі недостатності коштів для виплат, передбачених пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону за рахунок джерел формування фонду гарантування виплат передбачених частинами першою та другою статті 21 цього Закону (крім підпунктів 1 - 3 частини першої статті 21 цього Закону), звернутись протягом 60 днів з дня спливу строку визначеного пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, до Кабінету Міністрів України з метою отримання</p>
--	---	---

коштів для проведення виплат за такими вимогами за рахунок державного бюджету України.

12.6. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня отримання звернення від Фонду, передбаченого пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, забезпечити внесення змін до законодавства з питань державного бюджету України щодо проведення виплат за вимогами кредиторів – вкладників-членів кредитних спілок, визначених пунктом 12.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону.

2. Пункт 11 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" проекту Закону доповнити новим підпунктом 11.5¹, а підпункти 11.5 та 11.6 викласти в такій редакції:

11.5. Фонду протягом 30 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 11.4 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, скласти реєстр кредиторів – страхувальників (застрахованих осіб, вигодонабувачів), права вимоги яких до таких страховиків підтвержені рішенням суду, що на дагу заявлення таких вимог, набуло законної

сили, із зазначенням розміру виплат за такими вимогами з урахуванням граничної суми гарантованої виплати за договором страхування життя, передбаченої цим Законом.

11.5.¹ Фонду у разі недостатності коштів для виплат, передбачених пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону за рахунок джерел формування фонду гарантування виплат передбачених частинами першою та другою статті 20 цього Закону (крім підпунктів 1 - 3 частини першої статті 20 цього Закону), звернутись протягом 60 днів з дня спливу строку, визначеного пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, до Кабінету Міністрів України з метою отримання коштів для проведення виплат за такими вимогами за рахунок державного бюджету України.

11.6. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня отримання звернення від Фонду, передбаченого пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" цього Закону, забезпечити внесення змін до законодавства з питань державного бюджету України щодо проведення Фондом виплат за вимогами кредиторів -

			<p>вигодонабувачів), визначених пунктом 11.5 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення".</p> <p>3. У підпунктах 11.7 та 12.7 пунктів II та 12 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" проекту Закону слова "з державного бюджету" виключити.</p>
--	--	--	---

Начальник управління методології державного нагляду на ринках фінансових послуг департаменту державного регулювання та методології нагляду на ринках фінансових послуг

В. Кобець